

Lovforslag nr. L 131. Fremsat den 31. januar 2007 af miljøministeren (Connie Hedegaard)

Forslag

til

Lov om nationalparker

Kapitel 1

Formål

§ 1. Lovens formål er ved oprettelse af nationalparker at

- 1) skabe og sikre større sammenhængende naturområder og landskaber af national og international betydning,
- 2) bevare og styrke naturens kvalitet og mangfoldighed,
- 3) sikre kontinuitet og muligheder for fri dynamik i naturen,
- 4) bevare og styrke de landskabelige og geologiske værdier,
- 5) bevare og synliggøre de kulturhistoriske værdier og mangfoldigheden i kulturlandskabet,
- 6) understøtte forskning og undervisning i områdernes værdier,
- 7) fremme befolkningens muligheder for at bruge og opleve naturen og landskabet,
- 8) styrke formidlingen af viden om områdernes værdier og udvikling,
- 9) understøtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne, og
- 10) styrke bevidstheden om områdernes værdier gennem inddragelse af befolkningen i nationalparkeres etablering og udvikling.

§ 2. Miljøministeren kan oprette en nationalpark, hvis området har national eller international betydning på grund af de naturmæssige og landskabelige værdier i området, og hvis oprettelsen giver mulighed for på kortere eller længere sigt at opfylde lovens formål.

Stk. 2. Nationalparken skal sammen med andre danske nationalparker kunne repræsentere de vigtigste danske naturtyper.

Stk. 3. Oprettelse af nationalparken skal kunne forbedre og styrke mulighederne for en koordineret og langsigtet udvikling af de naturmæssige, landskabelige, geologiske, kulturhistoriske og friluftsmæssige værdier i samspil med nationale interesser, lokalbefolkningen og erhverv.

Stk. 4. Nationalparker kan oprettes på landjorden, på ferske vande og på havet.

§ 3. Efter gennemførelse af proceduren i §§ 4-7 kan miljøministeren fastsætte regler om formålet med nationalparken, målsætningerne for udviklingen heraf og afgrænsningen af nationalparken. Bekendtgørelsen kan også indeholde regler om begrænsning af kompetencen til planlægning efter reglerne i planloven inden for nationalparken.

Kapitel 2

Nationalparkforslag

§ 4. Miljøministeren kan udarbejde et forslag til nationalpark på grundlag af undersøgelser, der beskriver området og viser, at oprettelsen af nationalparken kan opfylde lovens formål. Der skal være gennemført borgerinddragelse i forbindelse med undersøgelserne.

Stk. 2. De kommunalbestyrelser, der vil kunne blive berørt af et forslag til nationalpark, skal meddele samtykke til, at ministeren udarbejder et forslag.

§ 5. Før miljøministeren udsteder regler om oprettelse af en nationalpark, skal et forslag offentliggøres og udsendes til offentlig debat.

Stk. 2. Miljøministeren fastsætter en frist på mindst 16 uger for fremsættelse af kommentarer til forslaget.

Stk. 3. Et nationalparkforslag sendes til de berørte lodsejere, de lokale og statslige myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget, og de organisationer mv., som må antages at have en væsentlig interesse deri.

Stk. 4. Forslaget skal ledsages af supplerende information om hovedformålet med den foreslåede nationalpark, de overordnede beskyttelsesinteresser og udviklingsmuligheder for nationalparken, nationalparkbestyrelsens sammensætning og det økonomiske grundlag, som oprettelsen og driften af nationalparken baseres på.

§ 6. Hvis der efter udløbet af fristen efter § 5, stk. 2, foretages væsentlige ændringer af forslaget til nationalpark, skal det ændrede forslag offentliggøres med en ny frist.

Stk. 2. Ministeren fastsætter fristen for offentliggørelsen på mindst 8 uger for fremsættelse af kommentarer til forslaget

§ 7. Miljøministeren kan kun ændre reglerne for en nationalpark efter at have gennemført proceduren i §§ 4-6.

Stk. 2. Hvis det er en beskeden udvidelse, som de berørte lodsejere har anmodet om, og hvis området kan bidrage til, at formålet med nationalparken opfyldes, kan ministeren dog ændre reglerne om afgrænsningen af en nationalpark uden at følge proceduren i §§ 4-6.

Kapitel 3

Nationalparkfonde

§ 8. Miljøministeren opretter en nationalparkfond for hver nationalpark.

Stk. 2. Fonden er et uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning.

§ 9. Fondens formål er at etablere og udvikle nationalparken inden for de rammer, som er fastsat ved oprettelsen.

§ 10. Fonden står for udarbejdelse og revision af nationalparkplanen, og fonden skal virke for, at planen gennemføres.

Stk. 2. Fonden skal sikre, at der informeres om nationalparken, og at befolkningen inddrages i beslutninger om udviklingen og driften af nationalparken.

§ 11. Fondens midler udgøres af en bevilling, der fastsættes på de årlige finanslove og af bidrag fra kommuner og andre bidragsydere.

Stk. 2. Fonden kan modtage arv, gaver mv. og tilskud.

Stk. 3. Fonden aflægger regnskab og revideres efter de for staten gældende regler.

Ledelse og sekretariat

§ 12. Fonden ledes af en bestyrelse (nationalparkbestyrelsen), der udpeges af miljøministeren.

Stk. 2. Bestyrelsen skal bestå af en formand og 6-12 medlemmer udpeget efter indstilling fra berørte organisationer, kommuner og staten. Når nationalparkrådet er nedsat, tiltrædes bestyrelsen af 1-2 medlemmer udpeget af miljøministeren efter indstilling fra nationalparkrådet.

Stk. 3. Bestyrelsen udpeges for 4 år. Genudpegning kan ske én gang. Hvis formanden eller et medlem afgår i utide, udpeges afløseren for resten af perioden.

Stk. 4. Bestyrelsen fastsætter med bistand fra miljøministeren en forretningsorden for fonden.

§ 13. Fonden afholder udgifterne til sekretariatet, til honorering af de medlemmer af bestyrelsen, der skal have vederlag, og til den øvrige administration.

Stk. 2. Bestyrelsen kan bemyndige formanden og sekretariatet til at træffe beslutninger og afgørelser på bestyrelsens vegne i et nærmere bestemt omfang.

Virkemidler

§ 14. For at realisere nationalparkplanen kan fonden inden for formålet med nationalparken

- 1) indgå frivillige aftaler om naturbevaring, naturpleje, drift, naturgenopretning, styrkelse af kulturhistoriske værdier og offentlighedens adgang,
- 2) købe, forvalte og sælge fast ejendom,
- 3) afholde drifts- og anlægsudgifter,
- 4) afholde udgifter til forsknings-, informations- og oplysningsvirksomhed om nationalparken, og
- 5) yde lån og tilskud til kommuner, foreninger, stiftelser, institutioner m.v. og private ejendomssejere.

Stk. 2. Fonden kan erhverve landbrugspligtige arealer efter reglerne om fonde i landbrugslovens § 24.

Stk. 3. Tilskud efter stk. 1, nr. 5, kan gøres betinget af, at der indgås aftaler som nævnt i stk. 1, nr. 1.

Stk. 4. Aftaler efter stk. 1, nr. 1, kan tinglyses på ejendommen. Tinglyste aftaler er bindende for ejere og indehavere af rettigheder over ejendommen, uanset hvornår retten er stiftet.

Stk. 5. Fondens betaling i forbindelse med indgåelse af aftaler efter stk. 1, nr. 1, jf. nr. 5, beregnes som udgangspunkt på samme måde som i forbindelse med indgåelse af aftaler til opfyldelse af Natura 2000-planen efter lov om naturbeskyttelse, dvs. svarende til det tab, som aftalen påfører lodsejeren.

Stk. 6. Miljøministeren kan fastsætte regler om fondens administration af midlerne, herunder generelle tilskudsforudsætninger og om ændring og bortfald af tilskud.

§ 15. Når fonden har gennemført et naturforvaltningsprojekt på et areal, der er erhvervet af fonden, overdrages arealet til miljøministeren til videre drift, idet der indgås aftale om driften i overensstemmelse med nationalparkplanen. Tilsvarende overdrages et areal til kommunalbestyrelsen, når dette har sammenhæng med kommunens øvrige arealdrift.

Stk. 2. Kravet om overdragelse gælder ikke for arealer, hvor der er etableret anlæg eller opført større bygningsfaciliteter, der tjener informations-, formidlings-, undervisnings- eller forskningsformål.

Kapitel 4

Nationalparkråd

§ 16. Der oprettes et lokalt nationalparkråd for hver nationalpark. Nationalparkrådet er rådgivende for nationalparkbestyrelsen i sager af større betydning og om principielle spørgsmål.

Stk. 2. Nationalparkbestyrelsen beslutter sammensætningen af rådet og nedsætter det for en periode, der svarer til bestyrelsens funktionsperiode.

Stk. 3. Rådets medlemmer udpeges efter indstilling fra berørte myndigheder og fra interesse- og erhvervsorganisationer, erhvervsliv og foreninger med interesse i nationalparken. Endvidere kan der udpeges særligt sagkyndige medlemmer.

Stk. 4. Rådet vælger blandt medlemmerne en formand og en næstformand.

Kapitel 5

Nationalparkplanen

§ 17. Nationalparkfonden skal inden for en frist fastsat af miljøministeren udarbejde en plan for etablering og udvikling af nationalparken som helhed og i de enkelte dele af parken.

§ 18. Nationalparkplanen skal redegøre for nationalparkens nuværende og potentielle

- 1) naturværdier, herunder væsentlige naturtyper og arter og
- 2) landskabelige og kulturhistoriske værdier.

Stk. 2. Planen skal beskrive

- 1) hvordan naturkvaliteten kan styrkes, herunder ved at udvide naturområder og ved at sikre kontinuitet og fri dynamik i naturen,
- 2) muligheden for at skabe sammenhæng mellem naturområderne,
- 3) udviklingsmuligheder for friluftslivet,
- 4) muligheder for erhverv og erhvervsudvikling, og
- 5) hvordan viden om områdets værdier kan formidles.

Stk. 3. På grundlag af redegørelsen skal der i planen fastsættes mål for nationalparkens udvikling for så vidt angår de emner, der er nævnt i stk. 2.

Stk. 4. Nationalparkplanen skal beskrive, hvordan de fastsatte mål kan opnås, hvordan den forventede indsats prioriteres i planperioden, og hvordan befolkningen vil blive inddraget i arbejdet.

Stk. 5. Nationalparkplanen skal ledsages af en redegørelse for, om planens virkeliggørelse er afhængig af tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning.

§ 19. Nationalparkplanen må ikke stride mod følgende planlægning:

- 1) vandplaner og Natura 2000-planer og handleplaner for realiseringen af disse planer efter lov om miljømål m.v. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven),
- 2) Natura 2000-skovplaner efter skovloven,
- 3) regionale udviklingsplaner, kommuneplaner og lokalplaner efter lov om planlægning, og
- 4) råstofplaner efter råstofloven.

Nationalparkplanens tilvejebringelse og revision mv.

§ 20. Forud for udarbejdelsen af et forslag til nationalparkplan indkalder nationalparkfonden ideer, forslag mv.

Stk. 2. Indkaldelsen skal indeholde en kort redegørelse for formålet med nationalparken og grundlaget for oprettelsen. Der redegøres endvidere for hovedspørgsmålene i forbindelse med planlægningsarbejdet.

Stk. 3. Indkaldelse sker ved offentlig annoncering med angivelse af en frist på mindst 12 uger for afgivelse af ideer og forslag mv.

Stk. 4. Nationalparkfonden skal forestå en oplysningsvirksomhed til brug for en offentlig debat om nationalparkplanen.

§ 21. Når fristen efter § 20, stk. 3, er udløbet, kan nationalparkfonden vedtage et forslag til nationalparkplan.

Stk. 2. Forslaget offentliggøres med en frist for fremsættelse af indsigelser mv. på mindst 12 uger.

§ 22. Samtidig med offentliggørelsen af et forslag til nationalparkplan sendes det til miljøministeren og øvrige statslige, regionale og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget.

Stk. 2. Forslaget sendes endvidere til

- 1) ejere af ejendomme, der berøres af forslaget og
- 2) de foreninger og organisationer, der er nævnt i § 30, som har bedt fonden om at blive underrettet.

§ 23. Efter udløbet af fristen i § 21, stk. 2, kan nationalparkfonden vedtage planen endeligt.

Stk. 2. Hvis der efter udløbet af fristen i § 21, stk. 2, foretages væsentlige ændringer af forslaget til nationalparkplan, skal det ændrede forslag udsendes til offentlig debat i mindst 8 uger, inden forslaget kan vedtages endeligt.

§ 24. Nationalparkfonden foretager offentlig annoncering af den endeligt vedtagne nationalparkplan. Ved offentliggørelsen skal der gives klagevejledning og oplysning om klagefrist. Planen skal være offentligt tilgængelig.

Stk. 2. Samtidig med offentliggørelsen orienteres miljøministeren og de myndigheder, der er nævnt i § 22, stk. 1, og enhver, der har gjort ind-

sigelse efter § 21, stk. 2, mod nationalparkplanen.

§ 25. Nationalparkfonden reviderer nationalparkplanen hvert 6. år. Revisionstidspunktet skal tilpasses Natura 2000-planlægningen efter miljømålsloven, således at nationalparkplaner revideres senest 2 år efter, at Natura 2000-planen er vedtaget eller revideret.

Stk. 2. Som grundlag for revisionen udarbejder og offentliggør fonden en redegørelse for udviklingen i nationalparken, herunder en evaluering af de opnåede resultater i den forløbne planperiode.

Stk. 3. Ved revisioner af nationalparkplaner finder reglerne i dette kapitel for tilvejebringelse af nationalparkplaner anvendelse.

Stk. 4. Der kan efter behov udarbejdes mindre ændringer i planperioden. Ved mindre ændringer kan fonden undlade at følge reglerne i § 20 om indkaldelse af ideer og forslag mv.

Stk. 5. Fonden kan udarbejde tillæg til nationalparkplanen i planperioden, hvis der er behov for det. Reglerne om tilvejebringelse af nationalparkplaner i dette kapitel finder anvendelse.

Kapitel 6

Administrative bestemmelser

§ 26. Miljøministeren kan træffe beslutning eller fastsætte regler om markedsføring af nationalparkerne.

§ 27. Miljøministeren kan bemyndige en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i denne lov er henlagt til ministeren.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse, herunder at de ikke skal kunne påklages.

Stk. 3. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med vedkommende minister bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 1.

§ 28. Miljøministeren kan fastsætte regler om muligheden for at anvende digital kommunikation inden for lovens område og om de nærmere vilkår herfor.

F. t. l. om nationalparker

Klage mv.

§ 29. Nationalparkfondens vedtagelse af en nationalparkplan kan påklages til Naturklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål.

Stk. 2. Nationalparkfondens øvrige afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Miljøministeren kan fastsætte regler om, at klager over retlige spørgsmål i forbindelse med de afgørelser, der er nævnt i stk. 2, kan indbringes for Naturklagenævnet, herunder regler om opsættende virkning af klage og om klageberettigelse.

§ 30. Klageberettiget for afgørelser som nævnt i § 29, stk. 1, er miljøministeren og i øvrigt enhver med retlig interesse i afgørelsen.

Stk. 2. Klageberettiget er endvidere

- 1) offentlige myndigheder, hvis interesser berøres af afgørelsen,
- 2) lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i nationalparkens udvikling og drift, og
- 3) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Stk. 3. Naturklagenævnet kan kræve, at foreningerne eller organisationerne dokumenterer deres klageberettigelse ved indsendelse af vedtægter.

§ 31. Klage efter § 29, stk. 1, skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at planen er offentligt bekendtgjort. Klage over en afgørelse, som nævnt i § 29, stk. 3, skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Stk. 2. Klage indgives til nationalparkfonden, der videresender klagen til Naturklagenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.

§ 32. En klage har ikke opsættende virkning, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

§ 33. Miljøministeren kan fastsætte regler om klagegebyrer.

Tilbagebetaling og opsigelse mv.

§ 34. Nationalparkfonden kan bestemme, at tilsagn om tilskud helt eller delvist skal bortfal-

de, at tilskud skal tilbagebetales eller lån opsiges, hvis tilskudsforudsætningerne eller vilkårene ikke overholdes.

Stk. 2. Tilsvarende gælder, hvor der er givet urigtige eller vildledende oplysninger, eller hvis tilskudsmodtageren har fortiet oplysninger af betydning for fondens afgørelse.

§ 35. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan inddrive fondens tilgodehavender efter § 34 med tillæg af renter og omkostninger, jf. stk. 2. Skyldige beløb kan inddrives ved udpantning og ved at fratække beløbet i tilskudsmodtagerens løn m.v. Inddrivelse sker efter kildeskattelovens regler om inddrivelse af personlige skatter.

Stk. 2. Betales de i § 34 nævnte beløb ikke rettidigt, kan der opkræves morarenter på 1,3 pct. i månedlig rente for hver påbegyndt måned fra forfaldstidspunktet. Der er udpantningsret for tilskrevne renter efter 1. pkt.

Kapitel 7

Nedlæggelse af en nationalparkfond

§ 36. Nedlægges en nationalparkfond, overgår fondens arealer, bygninger og anlæg og formue i øvrigt til staten, som indtræder i fondens rettigheder og forpligtelser.

Kapitel 8

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 37. Loven træder i kraft den 1. juli 2007.

§ 38. I lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 884 af 18. august 2004, som ændret senest ved § 7 i lov nr. 1571 af 20. december 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 86, stk. 1, indsættes efter nr. 3 som nyt nummer:

»4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.«

Nr. 4-6 bliver herefter nr. 5-7.

§ 39. I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 883 af 18. august 2004, som ændret senest ved § 9 i lov nr. 1571 af 20. december 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 25, stk. 1, indsættes efter »forslaget«: », og til den berørte nationalparkfond, oprettet efter lov om nationalparker«.

2. I § 28 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse ved indsigelse fra den berørte nationalparkfond efter reglerne i § 29 c.«

3. Efter § 29 b indsættes:

»§ 29 c. Den berørte nationalparkfond kan fremsætte indsigelse efter § 28 over for planforslag, hvis forslaget har væsentlig betydning for nationalparkens udvikling.«

4. I § 59, stk. 1, indsættes efter »udfald«: », herunder en nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.«

§ 40. I lov om vandløb, jf. lovbekendtgørelse nr. 882 af 18. august 2004, som ændret ved § 8 i lov nr. 1571 af 20. december 2006, foretages følgende ændring:

1. I § 84, stk. 1, nr. 2, ændres »sagens udfald.« til: »sagens udfald og«.

2. I § 84, stk. 1, indsættes som nr. 3:

»3) en berørt nationalparkfond, oprettet efter lov om nationalparker.«

§ 41. I lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 886 af 18. august 2004, som ændret senest ved § 10 i lov nr. 1571 af 20. december 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 15, stk. 1, indsættes som nyt nummer:

»3) en berørt nationalparkfond, oprettet efter lov om nationalparker.«

Nr. 3-5 bliver herefter nr. 4-6.

2. I § 15, stk. 2, ændres »nr. 4 og 5,« til: »nr. 5 og 6,«.

3. I § 26 a, stk. 1, indsættes som nyt nummer:

»3) en berørt nationalparkfond, oprettet efter lov om nationalparker.«

Nr. 4-8 bliver herefter nr. 5-9.

4. I § 26 a, stk. 3, ændres »nr. 4 og 5« til: »nr. 5 og 6«.

§ 42. I lov nr. 453 af 9. juni 2004 om skove, som ændret senest ved § 14 i lov nr. 1571 af 20. december 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 62, stk. 2, indsættes som nyt nummer:

»1) en berørt nationalparkfond, oprettet efter lov om nationalparker.«

Nr. 1-3 bliver herefter nr. 2-4.

2. I § 62, stk. 3, ændres »nr. 1 og 2,« til: »nr. 2 og 3,«

3. I § 62, stk. 3, indsættes efter »organisationer«: »mv.«

§ 43. Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Miljøministeren gav den 19. maj 2006 Folketinget en redegørelse om nationalparker R 17 [Folketingstidende 2005-2006, FF s. 7381 og 7466] med regeringens overordnede bud på indholdet af det kommende lovforslag og den videre proces. Redegørelsen blev forhandlet i Folketinget den 30. maj 2006. [FF sp. 7815].

Tanken om nationalparker i Danmark har været introduceret flere gange og senest i 2001 af Wilhjelmudvalget. Wilhjelmudvalget var nedsat af regeringen for at udarbejde et grundlag for en national handlingsplan for biologisk mangfoldighed og naturbeskyttelse. I udvalgets rapport blev det blandt en række tiltag anbefalet at etablere nationale naturområder i Danmark med den begrundelse, at der var behov for at sikre kontinuitet i naturbeskyttelsen og for at etablere større, sammenhængende naturområder, der kunne skabe sammenhæng mellem naturtyperne og styrke naturkvaliteten. Endvidere blev områdernes betydning for friluftslivet fremhævet.

Regeringen tog i efteråret 2002 med udgangspunkt i Wilhjelmudvalgets rapport initiativ til at igangsætte 2-3 pilotprojekter for nationalparker. Projekterne skulle være baseret på lokal forankring og borgerinddragelse. Der blev senere i februar 2003 indgået en aftale mellem Friluftsrådet og Miljøministeriet, hvorved der blev skabt økonomisk mulighed for at øge antallet af pilotprojekter.

I Wilhjelmudvalgets rapport blev områderne betegnet som »nationale naturområder«, mens de i dag kaldes »nationalparker« inspireret af den almindelige internationalt brugte betegnelse. Begrundelsen for ændringen af benævnelsen var især ønsket om at understrege et bredere formål, som ud over naturværdier og friluftslivet også omfattede de kulturhistoriske værdier.

2. Hovedlinjerne i lovforberedelsen

Der har været gennemført en række pilotprojekter og et udvalgsarbejde i en national følgegruppe for at undersøge mulighederne for etablering af nationalparker. Følgegruppens anbefalinger har ligget til grund for miljøministerens redegørelse om nationalparker til Folketinget.

2.1 Pilotprojekterne

Der blev i perioden april 2003 til februar 2004 i alt udpeget 7 pilotprojekter, som efter ca. 2 års arbejde blev afsluttet og afrapporteret hen over sommeren 2005.

2.1.1 Udpegning af pilotprojekter

Udpegningen af pilotprojekter blev startet ved at gennemføre forundersøgelser for de 6 områder, der var peget på i Wilhjelmudvalgets rapport. Dette førte til igangsættelse af pilotprojekter for 5 områder (Lille Vildmose, Mols Bjerger, Møn, Thy og Kongernes Nordsjælland), hvorimod der ikke var lokal opbakning til udpegning af Det sydfynske Øhav.

Der blev desuden igangsat pilotprojekter for Vadehavet og Læsø på baggrund af henvendelser fra hhv. Sønderjyllands og Ribe Amtsråd og Læsø Kommunalbestyrelse.

Der blev gennemført forundersøgelser til pilotprojekter for Skjern Å og Roskilde Fjord. Pilotprojekterne blev dog ikke igangsat, da der ikke var tilstrækkelig lokal opbakning. Friluftsrådet valgte senere selv at støtte ikke statslige undersøgelsesprojekter for Skjern Å og Det Kulturhistoriske Landskab på Roskilde- og Lejrengnen og Åmosen-Tissø. Disse undersøgelsesprojekter har afgivet rapport samtidigt med de syv pilotprojekter og efter de samme retningslinjer.

2.1.2 Pilotprojekternes gennemførelse

Der har været nedsat en lokalt sammensat styregruppe for hvert pilotprojekt, hvor formanden har været udpeget af ministeren. Det lokale statsskovdistrikt har fungeret som sekretariat i samarbejde med de berørte amter og kommuner.

Formålet med pilotprojekterne var, at styregrupperne på baggrund af undersøgelser og lokal debat skulle drøfte, hvordan en nationalpark kunne se ud i deres område og derefter udarbejde en vision med en plan for afgrænsning og indhold af en nationalpark.

Styregruppernes arbejde skulle tage udgangspunkt i, at en nationalpark måtte forventes at udvikles over et længere tidsrum, f.eks. 20-30 år, og at udviklingen i alt det væsentlige skulle baseres på frivillighed og lokal tilslutning. Der blev lagt vægt på, at pilotprojekterne skulle pege på løsninger, der afgørende ville styrke naturen og dens muligheder for udvikling, som ville styrke varetagelsen af de kulturhistoriske værdier, og som kunne fremme befolkningens muligheder for at opleve naturen.

Pilotprojekterne fik endvidere ansvar for at gennemføre en række undersøgelser, der kvalitetsmæssigt kunne udgøre et fyldestgørende grundlag for selve pilotprojektarbejdet, og dermed også kunne indgå i grundlaget for en evt. senere beslutning om etablering af nationalparker af en kvalitet, der også internationalt var overbevisende.

Pilotprojekterne er gennemført i dialog med lokalbefolkningen og med en bred vifte af metoder til borgerinddragelse. De gennemgående aktiviteter har omfattet åbne arrangementer og borgermøder og et antal arbejdsgrupper, som over en møderække har haft til opgave at komme med forslag til bl.a. målsætninger og handlingsplaner.

2.2 Den Nationale Følgegruppe

I februar 2004 nedsatte miljøministeren en bredt sammensat national følgegruppe, som fulgte og støttede arbejdet i pilotprojekterne, og som afleverede sine anbefalinger til ministeren i marts 2006.

Følgegruppen har i sin rapport anbefalet, at der etableres nationalparker med en styrkelse af naturen som det vigtigste formål.

Følgegruppen har givet forslag til, hvordan eksisterende støtte- og tilskudsordninger kan målrettes, så de kan bidrage til udvikling og drift af nationalparker. Der er desuden stillet forslag om en række nye ordninger inden for natur, kultur, friluftsliv og samarbejde og peget på en række andre instrumenter og virkemidler til etablering og udvikling af nationalparker, herunder jordfordeling, statslige arealerhvervelser og rejnsning af frednings-sager.

Det fremgår af rapporten, at følgegruppen har undersøgt en række udenlandske nationalparker for at videregive internationale erfaringer og eksempler til pilotprojekterne. Der har været indsamlet oplysninger om lovgivning og forvaltningsmodeller for 5 udvalgte

lande (England, Holland, Skotland, Sverige og Tyskland).

Efter en gennemgang og evaluering af pilotprojekternes rapporter har følgegruppen vurderet, at rapporterne er meget velgennemarbejdede og giver en grundig belysning af de forskellige aspekter i forbindelse med etablering af nationalparker.

Endelig har følgegruppen givet anbefalinger med hensyn til formålet med at oprette nationalparker, procedure og kriterier for udpegning og etablering af nationalparker og modeller for deres forvaltnings- og lovgivningsmæssige rammer. Følgegruppen har i den forbindelse lagt vægt på, at etablering af nationalparker forudsætter bred lokal opbakning, og at udviklingen af nationalparker skal være baseret på et hovedprincip om frivillighed, og at evt. tvangsmæssige restriktioner skal ske mod fuld kompensation.

2.3 Ministerens redegørelse til Folketinget

Miljøministeren afgav i maj 2006 en redegørelse om nationalparker til Folketinget med regeringens bud på de overordnede emner i det kommende lovforslag om nationalparker og det videre arbejde med nationalparker. Redegørelsen byggede i alt væsentlighed på anbefalingerne fra Den Nationale Følgegruppe. Det fremgår af redegørelsen, at:

- Der udarbejdes en generel lov, som skal fastlægge procedure og kriterier for udpegning af nationalparker, beskrive en model for forvaltningen af nationalparker og indeholde en hjemmel for ministeren til at udstede en bekendtgørelse med fastsættelse af de retlige og planlægningsmæssige rammer for udvikling af den enkelte nationalpark.
- Hovedformålet med etablering af nationalparker er at styrke og udvikle naturen, herunder ved etablering af større og sammenhængende naturområder og landskaber, ligesom der er store muligheder for at tilgodese en række andre formål inden for f.eks. friluftsliv, kulturhistorie og landdistriktsudvikling.
- Det overordnede kriterium for udpegning af et område til nationalpark skal være, at området har national og/eller international betydning på grund af dets enestående naturmæssige og landskabelige værdier.
- Forslag til nationalpark med angivelse af præcis områdeafgrænsning, vision, formål og rammer for planlægning af området og forvaltnings- og administrative forhold udsendes til offentlig debat på mindst 4 måneder, og etableringen af nationalparker skal bygge på bred lokal opbakning.

- Hver nationalpark får en decentral forvaltning bestående af en nationalparkbestyrelse, et lokalt nationalparkråd og et sekretariat, hvor bestyrelsen får til opgave at udarbejde en plan med klare mål for nationalparkens drift og udvikling under inddragelse af lokalbefolkningen.
- Udviklingen af nationalparker sker over en lang årrække og er baseret på et hovedprincip om frivillighed. Gennemførelse af restriktioner sker kun undtagelsesvist og da mod fuld kompensati-on.

3. Redegørelse for hovedpunkterne i lovforslaget

Lovforslaget indeholder regler om oprettelse og udvikling af nationalparker i Danmark.

3.1 Lovforslagets formål

Lovforslaget fastlægger formålet med at oprette nationalparker og de kriterier, som et område skal opfylde, for at det kan udpeges som nationalpark.

Betegnelsen »nationalpark« er ikke en beskyttet titel. Lovforslaget får derfor ingen betydning for områder, som allerede i dag kalder sig »national park«, som f.eks. Rebild National Park.

Efter forslaget opretter ministeren en nationalpark ved at udstede en bekendtgørelse herom. Bekendtgørelsen vil indeholde de konkrete regler for den enkelte park. Da de områder, der udpeges som nationalparker, vil være meget forskellige, vil også indholdet af bekendtgørelserne være forskelligt på en række punkter.

Reglerne skal indeholde en beskrivelse af formålet med nationalparken, målsætningerne for udviklingen heraf og afgrænsningen af nationalparken.

I bekendtgørelsen kan ministeren endvidere fastlægge rammer for den kommunale planlægning efter planloven. Disse rammer kan omfatte byudvikling, etablering af anlæg og infrastruktur mv.

3.2 Proceduren ved oprettelse af nationalparker

Lovforslaget fastlægger den procedure, der skal følges ved ministerens udvælgelse af områder, der kan komme på tale som mulige nationalparker med offentliggørelses- og debatfase for et nationalparkforslag og endelig proceduren ved udpegningen af den enkelte nationalpark.

Proceduren består af flere trin, der på forskellig vis skal vise, om der er bred folkelig opbakning, og om området i øvrigt opfylder kriterierne for at kunne udpeges som nationalpark. Der kan arbejdes med udpegning af én eller flere nationalparker ad gangen.

Der er ikke fastsat formelle krav til udformning af et nationalparkforslag, men det vil ske ved, at et forslag udsendes i form af et udkast til bekendtgørelse

med de regler, der skal gælde for området, suppleret med kortmateriale.

Lovforslaget indeholder regler om udsendelse af nationalparkforslaget, herunder om underretning af de berørte lodsejere, ligesom et nationalparkforslag skal ledsages af supplerende information om hovedformål, overordnede beskyttelsesinteresser og udviklingsmuligheder, nationalparkens organisatoriske opbygning, økonomiske vilkår og virkemidler.

Ministeren udpeger endelig nationalparker på baggrund af de oplysninger mv., som offentlighedsfasen og debatten har givet. Udpegnung sker formelt ved, at bekendtgørelsen udstedes.

Hvis der sker væsentlige ændringer i forhold til udkastet, skal der foretages en ny offentlighedsprocedure.

Hvis der senere skal gennemføres ændring af nationalparken, skal de samme regler følges. Ministeren kan dog foretage beskedne ændringer af den geografiske udstrækning af parken uden at gennemføre offentlighedsproceduren, hvis de berørte lodsejere har bedt om ændringen, og forudsat at området kan bidrage til at opfylde formålet med nationalparken.

3.3 Nationalparkfonde

Når ministeren opretter en nationalpark, oprettes der samtidig en nationalparkfond for den pågældende nationalpark.

Fondens formål vil blive at udarbejde en nationalparkplan og at udvikle og drive nationalparken i overensstemmelse med planen.

Det foreslås, at en nationalparkfond skal være et selvstændigt organ inden for den statslige forvaltning. Efter forslaget skal fonden ledes af en bestyrelse (nationalparkbestyrelsen) med en formand og 6 til 12 medlemmer, som udpeges af ministeren efter indstilling fra myndigheder, organisationer og det lokale nationalparkråd.

Efter forslaget afholder nationalparkfonden udgifter til sekretariatet, bestyrelsesmedlemmer og til den øvrige administration.

Nationalparkbestyrelsen skal arbejde for gennemførelse af nationalparkplanen inden for de økonomiske rammer, der er til rådighed. Bestyrelsen skal have ansvar for den løbende drift og udvikling af nationalparken, herunder ved at igangsætte initiativer og drift af sekretariatet. Efter forslaget skal nationalparkbestyrelsen kunne delegerede ansvar til formanden og til sekretariatet.

Efter § 14 i lovforslaget får nationalparkfonden mulighed for at benytte sig af en række frivillige virkemidler for at gennemføre nationalparkplanen, dvs. at

fonden bla. kan købe og sælge fast ejendom. Da der er tale om en fond med almennyttigt naturbeskyttelsesformål, kan den erhverve landbrugsjord. Den kan endvidere indgå aftaler og afholde drifts- og anlægsudgifter, og den kan yde tilskud og lån.

Derimod giver forslaget ikke nationalparkfonden kompetence til at træffe afgørelser, der begrænser grundejerens rådighed over den faste ejendom, og den får ikke selv tvangsmidler, som f.eks. hjemmel til at foretage ekspropriation eller for at give påbud af ekspropriationslignende karakter.

Ved ændring af planloven giver forslaget dog nationalparkfonden kompetence til at gøre indsigelse overfor planforslag, som har væsentlig betydning for nationalparkens udvikling. Indsigelsen får samme retsvirkning som indsigelser fra berørte myndigheder.

Ved ændring af naturbeskyttelsesloven, planloven og en række andre love på miljøområdet får nationalparkfonden adgang til at klage over afgørelser efter disse love.

Nationalparkfonden kan eje fast ejendom for at gennemføre naturforvaltningsprojekter. Det er imidlertid ikke hensigten at opbygge en ny arealdrift parallelt med den allerede eksisterende statslige. Når et projekt er gennemført, skal arealerne derfor overdrages vederlagsfrit til Miljøministeriets almindelige arealadministration. Et areal skal tilsvarende overdrages til den pågældende kommunalbestyrelse, når det har sammenhæng med kommunens øvrige arealdrift.

Når fonden overdrager et areal, skal der indgås en aftale om den videre drift. Miljøministeriet henholdsvis kommunalbestyrelsen afholder udgiften til drift af arealer, som de har fået overdraget fra nationalparkfonden.

Pligten til overdragelse gælder dog ikke for arealer, hvorpå der er etableret større anlæg eller bygningsfaciliteter. For disse arealer må det besluttes konkret, hvem der skal stå for den fremtidige drift og på hvilke vilkår.

Når der er etableret to nationalparker, vil det være hensigtsmæssigt, at der sker en koordinering eller erfaringsudveksling mellem nationalparkerne, f.eks. ved at der etableres et årligt kontaktmøde mellem bestyrelserne.

3.4 Nationalparkråd

Forslaget indeholder i § 16 bestemmelser om nedsættelse af et lokalt nationalparkråd for hver nationalpark og om dets sammensætning og opgaver. Rådet skal være rådgivende og kan derfor have en bredere sammensætning end nationalparkbestyrelsen. Rådet nedsættes af nationalparkbestyrelsen.

3.5 Nationalparkplanen

Når nationalparken er oprettet ved, at ministeren har udstedt regler og nedsat en nationalparkbestyrelse, er det efter forslaget bestyrelsens opgave at udarbejde en nationalparkplan for etablering og udvikling af nationalparken. Planen er grundlaget for bestyrelsens arbejde. Regler om planernes indhold og tilvejebringelse findes i forslagens kapitel 5.

Lovforslaget opstiller krav til planens generelle indhold. Planen skal efter forslaget indeholde status og mål for nationalparkens udvikling og drift, og en plan for, hvordan man vil nå målene, og hvordan befolkningen skal inddrages.

Planen skal respektere den kommunale planlægning inden for de rammer for den kommunale planlægning, som vil blive fastlagt ved ministerens bekendtgørelse om oprettelsen af nationalparken. Planen skal endvidere respektere vand- og miljømålsplaner, sektorplanlægning mv.

Lovforslaget indeholder bestemmelser om proceduren for tilvejebringelse og revision af nationalparkplanen (frister, høring, debatfaser m.v.). Efter forslaget er der en planperiode på 6 år lige som for Natura 2000-planer.

Planen skal ikke godkendes af ministeren, men efter forslaget kan rettlige spørgsmål om planens tilvejebringelse m.v. påklages til Naturklagenævnet.

4. Offentlige økonomiske og administrative konsekvenser

4.1 Baggrund

De økonomiske og administrative konsekvenser vil overordnet afhænge af antallet og tidspunktet for oprettelsen af de enkelte nationalparker, hvor der i første omgang kan blive tale om 1-3 nationalparker, og hvor den eller de første nationalparker forventes oprettet tidligst i løbet af 2008. Den offentlige finansiering vil afhænge af finansieringsbehovet for den enkelte nationalpark og mulighederne for finansiering fra anden side. Det vil blive tilrettelagt således, at incitamentet til medfinansiering ikke fjernes.

Der skal afsættes statslige midler til nationalparkfondens arbejde med etablering og udvikling for at sikre, at de nye nationalparker får et reelt indhold. Nationalparkfonden har mulighed for at tilvejebringe supplerende midler fra tilskudsordninger, kommunale bidrag, partnerskabs- og sponsoraftaler m.m., ligesom fonden kan modtage arv og gaver.

Nationalparkfonden har mulighed for at medvirke til målretning af andre midler med henblik på at realisere nationalparkplanens mål for udvikling af nationalparken. Fonden kan således indgå aftale med pri-

vate lodsejere om at søge eksisterende ordninger inden for landdistriktsprogrammet, skovstøttemidler m.m. Skov- og Naturstyrelsen vil endvidere efter aftale med nationalparkfonden indarbejde nationalparkplanens mål i styrelsens driftsplaner for arealer beliggende i nationalparker, således at de statslige driftsmidler målrettes mod realisering af nationalparkplanen.

Skov- og Naturstyrelsen har på baggrund af de gennemførte pilotprojekter vurderet, at udgiften pr. nationalpark vil beløbe sig til ca. 3-5 mio. kr./år til drift og 5-10 mio. kr./år til informationsvirksomhed og udviklingsprojekter rettet primært mod private arealer.

Driftsudgifterne omfatter sekretariatets administration og opgaver, herunder sekretæropgaver for nationalparkbestyrelsen, økonomistyring og regnskab, udarbejdelse af nationalparkplan og andre dokumenter (projektbeskrivelser, projektsøgninger, tilbudsmateriale m.m.), behandling af henvendelser fra borgere, sagsbehandling i forhold til myndigheder, tilsyn med indgåede aftaler osv.

Informationsvirksomhed omfatter information om og markedsføring af nationalparken og gennemførelse af projekter til styrkelse af formidlingen af nationalparkens værdier.

Udviklingsprojekter omfatter areal- og rettigheds- erhvervelser og projekter inden for naturgenopretning, styrkelse af kulturhistoriske værdier, friluftsliv m.m.

De anførte skøn over udgifter er foreløbige og vil variere for den enkelte nationalpark afhængig af områdets status og potentiale for naturbeskyttelse, friluftsliv, formidling m.m. ved nationalparkens oprettelse og nationalparkfondens mål for udvikling af nationalparken. Der må desuden forventes et mindre finansieringsbehov i forbindelse med nationalparker med en stor andel af statsejede arealer, da der på disse helt overvejende skov- og naturarealer i forvejen typisk er etableret et højt niveau for naturbeskyttelse, friluftsliv, formidling mm.

Den enkelte nationalparks finansieringsbehov vil variere betydeligt fra år til år, da gennemførelse af udviklingsprojekter vil variere i antal og omfang. Det gælder ikke mindst gennemførelse af store naturgenopretningsprojekter eller eventuelt etablering eller udvidelse af besøgscentre.

4.2 Staten

Staten afholder udgifter til udarbejdelse og behandling af nationalparkforslag efter bestemmelserne i kapitel 2, herunder udarbejdelse og udsendelse af forslag til nationalpark til offentlig debat. Det skønnes, at

udgifterne i alt vil beløbe sig til ca. 1 mio. kr. pr. nationalpark.

I forbindelse med oprettelsen af den enkelte nationalpark afsættes en startkapital. Startkapitalen vil blive fastlagt konkret på baggrund af en vurdering af behovet i det enkelte nationalparkområde og under størst mulig inddragelse af lokal medfinansiering, men under hensyn til, at incitamentet til medfinansiering ikke fjernes. Startkapitalen vil omfatte såvel driftsmidler som midler til udvikling af området.

Startkapitalen skal dække udgifter til vederlag til nationalparkbestyrelsen, etablering og drift af sekretariat, udarbejdelse af nationalparkplan og informationsvirksomhed.

Startkapitalen skal endvidere efter den konkrete vurdering af behovet i det enkelte nationalparkområde kunne finansiere eventuelle behov for arealerhvervelse og igangsættelse af projekter, der støtter nationalparkfondens formål. Det skønnes, at startkapitalen vil udgøre ca. 5 mio. kr. om året og maksimalt 10 mio. kr. i alt, idet nationalparkplanen forventes vedtaget inden for en 2-årig periode.

Efter vedtagelsen af nationalparkplanen fastsættes en årlig statslig bevilling på finansloven fordelt på drift og udvikling (informationsvirksomhed, udviklingsprojekter mv.) med mulighed for overførsel af uforbrugte midler til følgende år. Den statslige bevilling vil blive fastlagt på baggrund af nationalparkplanen, statens midler til drift af egne arealer inden for nationalparken og mulighederne for anden medfinansiering men under hensyn til, at det ikke begrænser incitamentet til medfinansiering.

Nationalparkfonden vil særskilt kunne søge naturforvaltningsmidler til at gennemføre konkrete, store naturforvaltningsprojekter.

4.3 Kommunerne og regionerne

Lovforslaget vil ikke få økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunerne og regionerne. Kommunerne og regionerne er ikke med lovforslaget pålagt udgifter, og det er frivilligt, om de vil bidrage til nationalparkfonden og deltage i samarbejds- og udviklingsprojekter med nationalparkfonden.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget forventes ikke at påvirke erhvervslivets økonomiske interesser negativt. Nationalparkbestyrelsens erhvervelse af arealer til udvikling af nationalparken vil ske til markedspriser. Der har som led i pilotprojekterne været gennemført erhvervs- og velfærdsøkonomiske analyser af forslagene til nationalparker for de enkelte områder.

Da der ikke har været taget stilling til valg af områder eller deres afgrænsning kan resultatet ikke overføres direkte. Analyserne viser, at der ikke vil være negative konsekvenser for landbruget, da det forudsættes, at landbruget kompenseres for eventuel tabt fortjeneste ved produktionen. Analyserne har desuden godtgjort positive konsekvenser for det øvrige erhvervsliv i størrelsesordenen 10 - 300 mio. kr. pr. nationalpark - primært som følge af en forøget turisme.

Lovforslaget forventes ikke at have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgere

Forslaget vil ikke have nogle direkte administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Oprettelsen af nationalparker har til formål at forbedre de miljømæssige forhold inden for de områder, der udpeges som nationalpark.

Nationalparkplanerne vil være omfattet af reglerne om miljøvurdering i lov om miljøvurdering af planer og programmer og visse af de naturforvaltningsprojekter, som fondene gennemfører, vil være omfattet af planlovens VVM-regler.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Forholdet til anden lovgivning

Der har ikke tidligere været lovgivet om nationalparker. Lovforslaget erstatter derfor ikke hidtidige regler, men skal trods dette ses i sammenhæng med de eksisterende lovbestemmelser om naturbeskyttelse og planlægning.

Lovforslagets regler om udpegning af nationalparker og om planlægningen for nationalparkerne må således ses i sammenhæng med reglerne i planloven og miljømålsloven.

Efter lovforslaget skal der etableres en selvstændig fond for hver nationalpark. Fondene skal ikke overtage opgaver fra myndighederne.

Om den nationalparkplan, som fondene skal udarbejde, fremgår det af lovforslaget, at den ikke må stride mod vand- og Natura 2000-planer, Natura 2000-skovplaner, råstofplaner og den regionale planlægning. Den skal endvidere respektere den kommunale planlægning inden for de rammer, som vil blive fastsat i ministerens bekendtgørelse ved oprettelsen af nationalparken.

Udgangspunktet er også, at udviklingen af en nationalpark sker på frivillig basis ved indgåelse af aftaler. Reglerne om gennemførelsen af nationalparkpla-

nerne og bestyrelsens virkemidler svarer til reglerne om frivillige naturgenopretningsprojekter i naturbeskyttelsesloven.

Da der er tale om fonde med almennyttigt naturbeskyttelsesformål, vil de kunne erhverve landbrugsjord.

Fondene får ikke samme kompetence til at ekspropriere til projekter, som miljøministeren og kommunerne har efter naturbeskyttelsesloven. Det betyder, at hvis gennemførelse af et projekt undtagelsesvist nødvendiggør ekspropriation, må nationalparkfonden rette henvendelse til miljøministeriet eller kommunen.

Fondene får kompetence til at klage over afgørelser efter naturbeskyttelsesloven, planloven, vandløbsloven, skovloven og råstofloven, og de får ret til at komme med indsigelse i plansager.

Lovforslaget indeholder derfor de nødvendige konsekvensændringer af naturbeskyttelsesloven, planloven, vandløbsloven, skovloven og råstofloven om klage og om veto i plansager.

10. Alternativ regulering

Der er i dag ikke lovgivning om danske nationalparker. Inden oprettelse af de første nationalparker, bør der derfor etableres en samlet ramme for oprettelsen, udviklingen og administrationen.

11. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt i høring til følgende myndigheder og organisationer:

Advokatrådet/Advokatsamfundet, Akademiet for de tekniske Videnskaber, Amternes Vadehavssamarbejde, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Campingrådet, Danmarks Cykle Union, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Idræts-Forbund, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Turistråd, Dansk Aquakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Botanisk Forening, Dansk Byggeri, Dansk Cyklistforbund, Dansk Entomologisk Forening, Dansk Erhvervsgartnerforening, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Islandshesteforening,

Dansk Kano og Kajak Forbund, Dansk Landbrug, Dansk Landbrugsrådgivning, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Rideforbund, Dansk Sejlunion, Dansk Skovforening, Dansk Sportsdykker Forbund, Dansk Vandrelaug, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger,

Danske Grus- og Stenindustrier, Danske Landskabsarkitekter, DANSKE MUSEER, DAVID, De Samvirkende Invalideorganisationer, Den Danske Landinspektørforening, Det Økologiske Råd & Sel-

F. t. l. om nationalparker

skab, Dyrenes Beskyttelse, Energinet.DK, 3F Fagligt Fælles Forbund, FATCH, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Forbrugerrådet, Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere, Foreningen af Naturfredningsformænd i Danmark, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen Regnskovsgruppen Nepenthes, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, Greenpeace Danmark, Hedeselskabet, HTSA – Handel, transport og Serviceerhvervene, Håndværksrådet, Jagt- og Skovbrugsmuseet, Kalk- og Teglværksforeningen, Kolonihaveforbundet, Kyst, Land & Fjord, Landbrugsrådet, Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen Levende Hav, Miljøcenter Vestjylland, Naturhistorisk Museum Århus, Natur- og Ungdom, NOAH, Parcelhusejernes Landsforening, Rebild National Park Society, Roskilde Universitetscenter, KVL Skov og Landskab, Skovdyrkerforeningerne, Småskovsforeningen Danmark, Teknologirådet, Verdensnaturfonden.

Lovforslaget er endvidere sendt til Amtsrådsforeningen, Beskæftigelsesministeriet, Den Kgl. Veterinær og Landbohøjskole, Finansministeriet, Foreningen af kommuner i Københavns Amt, Forsvarsministeriet, Frederiksberg Kommune, Hovedstadens Ud-

viklingsråd, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Kommunernes Landsforening, Kulturministeriet, Københavns Kommune, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Naturklagenævnet, Transport- og Energiministeriet, Undervisningsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Lovforslaget er endelig sendt til medlemmer af de tidligere styregrupper for nationalparkprojekterne, Foreningen For Borgere I Nationalparktruede Områder, Vildmoseforeningen, Borger- og lodsejerforeningen i Lille Vildmose, Lille Vildmosecenteret, Støtteforening Nationalpark Thy, Hyllested Jagtforening og til en række enkeltpersoner efter særlig aftale.

12. Virksomhedspanel

Lovforslaget har været forelagt Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) med henblik på vurdering af, om forslaget var velegnet til test i et af Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har vurderet, at udkastet ikke medfører negative erhvervsmæssige konsekvenser for erhvervslivet.

Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Stat: Udgiften til udarbejdelse, behandling og udsendelse af nationalparkforslag skønnes til 1 mio.kr. pr. nationalpark. Det skønnes, at startkapitalen for hver udpeget nationalpark vil udgøre ca. 5 mio. kr. om året og maksimalt 10 mio. kr. i alt. Efter vedtagelsen af nationalparkplanen fastsættes en årlig statslig bevilling på finansloven fordelt på administration og projekter (informationsvirksomhed og udviklingsprojekter) med mulighed for overførsel af uforbrugte midler til følgende år. Kommuner: Ingen Regioner: Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Staten: Ingen større positive konsekvenser. Kommunerne: Ingen som direkte følge, da deltagelse i bestyrelsen er frivilligt. Regioner: ingen	Stat: For hver nationalpark, vil der være opgaver i forbindelse med udpegnings og oprettelse af nationalparker. Kommuner: Ingen Regioner: ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ja, anslået positive konsekvenser for erhvervslivet på 10-300 mio. kr. pr. nationalpark	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ja. Oprettelsen af nationalparker har til formål at forbedre de miljømæssige forhold inden for de områder, der udpeges som nationalpark.	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU retlige aspekter	

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Formål

Til § 1

Formålet med lovforslaget er at gøre det muligt at oprette nationalparker.

Den Nationale Følgegruppe har i sin anbefaling til regeringen peget på, at nationalparker i Danmark bør

fremme en bred vifte af formål som natur, landskab, kulturhistorie, friluftsliv, formidling, undervisning, forskning og lokalsamfundets udvikling. Som det er fremhævet af følgegruppen, er det vigtigste formål at styrke og udvikle naturen.

Følgegruppen har endvidere lagt vægt på, at en dansk nationalpark både har et nationalt sigte, hvor nationale formål i forhold til natur og internationale forpligtelser skal varetages, og et mere lokalt sigte, hvor befolkningens medejerskab anses for vigtigt for

at få en velfungerende nationalpark, og hvor der lægges vægt på befolkningens muligheder for fortsat at bo og drive erhverv i områderne.

I overensstemmelse hermed indeholder den foreslåede bestemmelse en beskrivelse af de formål, som søges fremmet ved oprettelse af nationalparker. Formålet omfatter også marine områder.

Lovens formål, som de er beskrevet i lovforslagets § 1, er ikke prioriterede, men de skal ses i sammenhæng med de kriterier, der fremgår af lovforslagets § 2, at de naturmæssige og landskabelige værdier og udviklingsmuligheder, har afgørende betydning for, om et område kan udpeges som nationalpark.

Det er forudsat, at oprettelse af en nationalpark skal medvirke til afgørende at styrke og udvikle naturværdierne, herunder at sikre og skabe større sammenhængende naturområder og landskaber af national og international betydning. Det er hensigten, at naturen skal have bedre plads til at udvikle sig inden for større sammenhængende områder. Det vil kunne skabe større sammenhæng, kontinuitet og dynamik i naturen. Udviklingen af nationalparken vil ske over en længere periode.

At et naturområde har lang kontinuitet betyder, at der har været uforstyrret natur altid eller meget længe. Naturområder med lang kontinuitet rummer flere plante- og dyrearter, herunder flere sjældne arter end naturområder, som blot kortvarigt har været omlagt til f. eks. landbrugsmæssig drift eller er blevet gødsket. Der kan også være tale om kontinuitet i naturpleje, f. eks. ved fortsat afgræsning af et overdrev, hvor denne drift har fundet sted i en lang årrække.

Fri dynamik er en betegnelse for, at de økologiske processer i et naturområde udvikler sig uregulerede af mennesker. Der kræves naturområder af en hvis størrelse, for at det giver mening at tale om fri dynamik. Vigtige dele af begrebet fri dynamik er de påvirkninger, som vind og vand medfører. Dyre- og plantelivet i områder med fri dynamik må forløbe med naturlige vandringer, fri konkurrence og naturlig succession, hvor forskellige arter og samfund afløser hinanden.

Oprettelsen af nationalparker skal også medvirke til, at områdernes landskabelige, geologiske og kulturhistoriske værdier og mangfoldigheden i kulturlandskabet bevares og synliggøres.

Undervisning og naturvejledning skal spille en central rolle, ligesom nationalparkerne kan være med til at understøtte og styrke forskning i områdernes værdier.

Nationalparkerne skal endvidere øge befolkningens mulighed for at bruge og opleve naturen og landskabet i respekt for områdernes beskyttelsesinteresser. Et

vigtigt middel hertil er formidling, herunder om de kulturhistoriske værdier og deres sammenhæng med natur og om kulturarvens store betydning for befolkningen.

Formidlingen har også til formål at fremme befolkningens forståelse for at tage vare på natur- og kulturværdier og den biologiske mangfoldighed.

Forslaget indeholder ikke ændring i naturbeskyttelseslovens regler om offentlighedens adgang til naturen. Men oprettelsen af nationalparker skal medvirke til at sikre tilbud til friluftslivet og give befolkningen naturoplevelser, der vil have særlige kvaliteter som eksempelvis at opleve store naturområder, natur af særlig betydning, mere ureguleret natur og fri dynamik.

Nationalparker kan være med til at understøtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, hvor der især kan forventes en forøget turisme. Som det fremgår af den foreslåede bestemmelse, skal dette ske med respekt for de forskellige beskyttelsesinteresser, dvs. de beskyttelsesinteresser og værdier, der er nævnt i bestemmelsen, og som er indeholdt i bla. naturbeskyttelsesloven.

Det er endelig forudsat, at der kun oprettes nationalparker i Danmark i områder, hvor der er bred lokal opbakning til oprettelsen, og at beslutninger om oprettelse eller udvikling af nationalparker sker efter procedurer, der inddrager befolkningen.

Inddragelse af lokalbefolkningen skal sikre lokal forankring, hvilket kan bidrage til at styrke folks bevidsthed om nationalparkens værdier. Kommunernes rolle i nationalparkbestyrelserne skal ligeledes sikre lokal forankring. Endelig er lokalbefolkningens og ikke mindst lodsejernes medejerskab en vigtig forudsætning for at få velfungerende nationalparker, hvorfor forslaget indeholder vidtgående krav om borgerinddragelse i alle faser ved både oprettelse og udvikling af en nationalpark.

Til § 2

Bestemmelsen giver miljøministeren hjemmel til at oprette nationalparker. Oprettelse af en nationalpark sker ved, at ministeren udsteder regler for den enkelte nationalpark, jf. den foreslåede bestemmelse i § 3, efter den procedure, der fremgår af lovforslagets kapitel 2.

Bestemmelsen opregner de særlige kvaliteter, som et område skal indeholde, for at det kan udpeges som nationalpark. De beskrevne værdier og udviklingsmuligheder skal ses som en spejling af lovens formål og dermed nationalparkområdet muligheder for at opfylde formålet.

Det overordnede og afgørende kriterium er, at området skal have national eller international interesse på grund af dets særlige naturmæssige og landskabelige værdier.

De enkelte krav vil ikke få samme vægt i de enkelte områder, da disse vil være af meget forskellig karakter. Bestemmelsen er udtryk for, at kun områder, der indeholder ganske særlige kvaliteter, kan gøre sig fortjent til, at netop det område kan kaldes nationalpark, hvor der gøres en særlig indsats for at sikre og udvikle disse værdier med de muligheder, som nationalparkloven giver. Det er under alle omstændigheder en forudsætning, at der vil ske en afgørende styrkelse af naturværdierne.

Forslagets krav om opfyldelse af lovens formål svarer indholdsmæssigt til de kriterier for at kunne udpege et område som nationalpark, som Den Nationale Følgegruppe har anbefalet.

Udvikling af en nationalpark vil ske over mange år. Områderne skal derfor ud over de nuværende værdier også indeholde det nødvendige potentiale for kunne udvikles i overensstemmelse med formålet og forventningerne ved oprettelsen som nationalpark. Det vil typisk være, at der er gode muligheder for, at der kan skabes større sammenhængende naturområder, at naturkvaliteten i eksisterende naturområder kan styrkes, at der er egnede muligheder for fri dynamik, og at der er grundlag for at styrke befolkningens muligheder for at opleve og bruge og få viden om naturen og landskabet eller særlige kulturmiljøer i nationalparken.

Et område, der udpeges som nationalpark, skal sammen med andre danske nationalparker kunne bidrage til at dække de vigtigste danske naturtyper.

Oprettelsen af en nationalpark i et område, der rummer de nævnte værdier, vil kunne medvirke til, at der kan ske en koordineret, langsigtet udvikling af værdierne, såvel naturmæssige, landskabelige, geologiske, kulturhistoriske som friluftsmæssige værdier, og at det navnlig kan ske i samspil med lokalbefolkningen og erhverv.

Efter den foreslåede bestemmelse kan en nationalpark indeholde både områder med ferske vande og landarealer men også områder på havet. Med havet menes søterritoriet og fiskeriterritoriet.

Til § 3

Bestemmelsen giver miljøministeren hjemmel til at oprette nationalparker. Efter den foreslåede bestemmelse oprettes en nationalpark ved, at ministeren udsteder regler for den enkelte nationalpark. Proceduren

for behandling af nationalparkforslag fremgår af kapitel 2 i lovforslaget.

Reglerne vil blive udstedt i form af en bekendtgørelse, der fastlægger den præcise afgrænsning af nationalparken. Afgrænsningen vil blive vist på et eller flere kort, der kan optages som bilag til bekendtgørelsen eller offentliggøres på anden måde.

Med den foreslåede bestemmelse vil der ikke være adgang til at fastsætte regler, der regulerer de enkelte ejeres råderet.

I forbindelse med udstedelsen af regler for en nationalpark opretter ministeren en fond (nationalparkfonden) for den pågældende nationalpark og udpeger fondens bestyrelse (nationalparkbestyrelsen). Den enkelte nationalpark bliver dermed et uafhængigt organ, der kan forvalte nationalparkens økonomi og stå for planlægningen af nationalparkens udvikling. Reglerne om fondens opgaver og nedsættelse af bestyrelsen fremgår af lovforslagets kapitel 3.

Ministerens udstedelse af regler for en nationalpark er sidste led i den procedure om behandling af nationalparkforslag, der fremgår af forslaget kapitel 2.

Ministerens bekendtgørelse om oprettelse af en nationalpark udarbejdes med udgangspunkt i lovens formål, den gældende overordnede planlægning og på baggrund af den viden om området og den forudgående offentlige og navnlig lokale debat, der har dannet grundlag for ministerens beslutning om oprettelsen af nationalparken.

Reglerne skal indeholde bestemmelser om formålet med at oprette den pågældende nationalpark, hvilke særlige værdier, der har været bestemmende for udpegningen, og hvilke overordnede rammer der skal gælde for nationalparkens udvikling.

Formålet med den enkelte park vil være forskelligt afhængigt af områdets karakter, f.eks. om området er domineret af skovområder, moseområder eller klit og hede, om det er kystlandskab eller fjordlandskab, er marine områder inddraget, eller er området sammensat af natur, byer, skove og landbrug mv.

Bekendtgørelsen udgør – sammen med bla. Natura 2000-planer og vandplaner efter lov om miljømål – rammen for nationalparkbestyrelsens udarbejdelse af en nationalparkplan.

Miljøministeren kan fastsætte overordnede målsætninger for udviklingen af nationalparken under hensyn til formålet med parken, f.eks. at formidling, naturoplevelser eller friluftsliv skal prioriteres og udvikles særligt i nogle områder, eller at der skal arbejdes for, at bestemte områder søges sikret som kerneområder, og at der skal arbejdes for at skabe en sammenhæng mellem områderne. Målsætningerne for udvik-

lingen vil have baggrund i de undersøgelser mv., der viser, at områderne ved at blive udpeget som nationalpark kan opfylde lovens formål, og at befolkningen har været inddraget, jf. lovforslagets § 4. Reglerne vil således tage deres udgangspunkt i de forslag og projekter, der er udarbejdet lokalt.

Efter 2. pkt. bemyndiges ministeren til at fastsætte regler for den kommunale planlægning efter planloven. Alle planlægnings spørgsmål, der vedrører byudvikling og anlæg af nye veje mv., afgøres af kommunerne gennem kommuneplanlægningen. Dette ændrer lovforslaget ikke ved, men lovforslaget giver ministeren hjemmel til at udarbejde rammer for og dermed begrænsninger af planlægningen i nationalparken af hensyn til varetagelse af nationale interesser i nationalparken. Disse rammer kan omfatte byudvikling og etablering af anlæg og infrastruktur mv.

Bestemmelsen svarer til planlovens § 3, hvorefter miljøministeren til varetagelse af landsplanmæssige interesser kan fastsætte regler for anvendelsen af lovens beføjelser og for indholdet af planlægningen efter loven (landsplandirektiver). Selvom forslaget således svarer til planlovens § 3, der sammen med reglerne efter nationalparkloven i princippet kunne finde anvendelse i forbindelse med oprettelse af nationalparker, er det fundet mest hensigtsmæssigt, at hele proceduren for oprettelse af nationalparker findes i én lov, nationalparkloven.

Bestemmelsen har til formål at fastlægge de rammer for planlægningen, som kommunerne skal respektere, for at formålet med nationalparken kan opfyldes. Udgangspunktet for fastsættelse af sådanne rammer er den eksisterende overordnede planlægning i form af amternes og HUR's regionplaner for 2005, der pr. 1. januar 2007 vil få status af landsplandirektiver, og det særlige landsplandirektiv for Hovedstadsområdet.

Udover den sædvanlige offentliggørelse af en bekendtgørelse, vil bekendtgørelser om oprettelse af nationalparker også blive offentligtgjort lokalt.

Til kapitel 2

Miljøministeren opretter en nationalpark ved at udstede en bekendtgørelse om oprettelse af nationalparken. Efter lovforslaget skal udvælgelsen af områder og oprettelse af nationalparker ske efter procedurer, der bl.a. sikrer en bred inddragelse af befolkningen. Det forudsættes således, at den endelige bekendtgørelse i videst mulige omfang tager hensyn til de forslag og undersøgelser, der er udarbejdet lokalt både før ministeren beslutter at indlede en nationalparkpro-

cedure efter kapitel 2 og i forbindelse med den debat og offentlighed, der er foreslået i kapitel 2.

Det er forudsat, at ministeren kun peger på områder, hvor der er gennemført undersøgelser mv., der viser, om området er egnet til at blive nationalpark, og hvor befolkningen har været inddraget i forbindelse med undersøgelse.

Efter afslutningen af debatfasen kan ministeren oprette nationalparken ved at sætte reglerne i kraft.

Til § 4

Forslaget betyder, at miljøministeren kan beslutte at offentliggøre et forslag om at udpege et område som nationalpark, når der foreligger undersøgelser, der viser, at det opfylder kravene i lovforslagets kapitel 1 til at kunne oprettes som nationalpark.

Miljøministeren kan udarbejde forslag til nationalparker på grundlag af undersøgelser, redegørelser eller rapporter mv., der viser, om et område vil kunne opfylde kravene i kapitel 1 for at kunne oprettes som nationalpark. Endvidere skal hvert potentielt nationalparkområde have gennemgået en fase med undersøgelser og planlægningsovervejelser og en grundig inddragelse af lokalbefolkningen i arbejdet hermed, f.eks. i form af borgermøder, åbne arbejdsgrupper eller andet.

For de gennemførte pilotprojekter og undersøgelsesprojekter er der udført et omfattende arbejde med undersøgelser og inddragelse af lokalbefolkningen. I forbindelse med ministerens beslutning om, hvilke områder der skal gennemgå proceduren i lovforslagets kapitel 2, foretages en nærmere bedømmelse af, om de forslag, der er beskrevet i projekterne, opfylder lovens formål, og om det på forhånd vurderes, at der er bred lokal opbakning til at etablere en nationalpark.

Også andre områder kan komme på tale som mulige nationalparker, forudsat der gennemføres et projekt og sker inddragelse af lokalbefolkningen, ligesom det er sket i pilot- og undersøgelsesprojekterne. Der er ikke fastsat særlige procedurer for udarbejdelsen af denne dokumentation eller krav til hvem, der kan udføre dem. De undersøgelser, der ligger til grund for, at ministeren kan indlede en proces efter kapitel 2, vil dog normalt være foretaget lokalt, idet der i § 4, stk. 1, 2. pkt., stilles krav om, at der skal have været gennemført borgerinddragelse i forbindelse med undersøgelse.

Både myndigheder og organisationer mv. kan foreslå miljøministeren at oprette bestemte områder som nationalpark, men valget er miljøministerens. Pga. nationalparkeres størrelse vil det ikke være muligt at forpligte ministeren, som det er tilfældet i fredningssager

for fredningsnævnene, til at påbegynde en oprettelsesprocedure for alle forslag.

For at sikre lokal opbakning til at der indledes en oprettelsesprocedure, forslås det i stk. 2, at kommunalbestyrelserne i de kommuner, der kan blive omfattet af et nationalparkforslag, giver deres samtykke til, at ministeren igangsætter processen. Kommunalbestyrelsernes samtykke vil være udtryk for, at der dermed er tilkendegivet lokal opbakning til nationalparkprocessen.

Den efterfølgende debat- og offentlighedsfase, jf. §§ 5-6, må så vise, om der også er lokal opbakning til oprettelse af en nationalpark, når lokalbefolkningen er blevet gjort bekendt med ministerens udkast til regler for nationalparken..

Til § 5

Før miljøministeren udsteder reglerne om at oprette en nationalpark, udsendes der et forslag til offentlig debat. Der er ikke fastsat formelle krav til forslagens udformning, men det vil ske ved, at ministeren udsender et forslag til de regler, dvs. et udkast til den bekendtgørelse, der skal gælde for nationalparken bl.a. suppleret af kortmateriale.

Proceduren er inspireret af reglerne i planloven om offentlighedsprocedurer i forbindelse med planforslag.

De berørte kommuners holdning til oprettelsen af en nationalpark vil have afgørende betydning for, om et område udpeges som nationalpark.

Til debatfasen udsendes samtidig en supplerende, bredere information om hovedformålet med udpegnings af det pågældende område som nationalpark, de overordnede beskyttelsesinteresser og udviklingsmuligheder for nationalparken. Materialet udarbejdes på grundlag af de i § 4 nævnte undersøgelser mv.. Endvidere udsendes information om ledelsen af nationalparken, om udpegnings af bestyrelsen og af det lokale nationalparkråd, om bestyrelsens og rådets opgaver samt oplysning om det økonomiske grundlag for nationalparken, som oprettelsen og driften af nationalparken er baseret på.

Debatfasen vil i praksis blive forestået af Skov- og Naturstyrelsen og skal vare mindst 4 måneder (16 uger). Der skal sikres en bred inddragelse af lokalbefolkningen og af hovedinteressenterne, og debatten søges gennemført i samarbejde med den eller de berørte kommuner. Den offentlige debat vil også ske på nationalt plan, da nationalparker har en national interesse, hvor alle skal have lejlighed til at ytre sig.

For at sikre en så bred debat som muligt, skal forslaget udsendes både til de lokale myndigheder, dvs.

kommunale og regionale myndigheder, og til statslige myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget. Endvidere udsendes det til organisationer mv., som på baggrund af deres opgaver eller formål må antages at have en væsentlig interesse i forslaget. Her tænkes bla. på landsdækkende foreninger og organisationer med miljø- og natur- og friluftsmål, men også erhvervsrettede organisationer mv. Der vil være tale om en bred kreds, som der er tradition for at inddrage på naturbeskyttelses- og planområdet.

De berørte lodsejere orienteres individuelt, og det samme gælder særligt berørte erhverv, som ikke er lodsejere, f.eks. erhvervsfiskere, hvor der er tale om en nationalpark, der omfatter havet eller ferske vande.

Til § 6

Erfaringen fra pilotprojekterne viser, at der er stor offentlig og ikke mindst lokal interesse for tankerne om etablering af nationalparker.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at der gennemføres en fornyet offentlig debat, hvis forslaget ændres væsentligt efter debatfasen. Der findes en tilsvarende bestemmelse i planloven. En væsentlig ændring kunne f.eks. være begrænsninger eller udvidelser af nationalparken.

Til § 7

Bestemmelsen fastlægger kravene til ændring af en bekendtgørelse om en nationalpark. Ændringer skal ske efter samme procedure, som ved oprettelsen af nationalparken. Bestemmelsen skal sikre, at også ændringer, herunder indskrænkninger i nationalparken eller ophævelse af reglerne for dele af området, sker under inddragelse af offentligheden. Lokalbefolkningen er således sikret den samme debat- og offentlighedsfase som ved oprettelse af en nationalpark. Ændringer kan ikke gå ud over lovens formål.

Bestemmelsen i stk. 2 indeholder en forenklet procedure for ændring af nationalparkens udstrækning. Ministeren kan undlade at gennemføre den offentlige debat, hvis der alene er tale om en beskeden udvidelse, som de berørte lodsejere selv har ønsket, og hvor ministeren vurderer, at området opfylder kravene efter kapitel 1.

Til kapitel 3

Dette kapitel indeholder forslag til bestemmelser om oprettelse af en nationalparkfond for hver enkelt nationalpark.

Den Nationale Følgegruppe har drøftet forskellige forvaltningsmodeller for nationalparkerne. I følgegruppens rapport indgår overvejelser og anbefalinger

om, at nationalparken ledes af en nationalparkbestyrelse og et sekretariat for den enkelte nationalpark, men den juridiske konstruktion for den enkelte nationalpark og dens administration er ikke beskrevet.

For så vidt angår bestyrelsen anbefales, at den skal have besluttende kompetence for en række opgaver. Følgegruppen kommer med anbefalinger om bestyrelsens udpegning, sammensætning og opgaver. For sekretariatet anbefales, at det skal stå for den daglige administration og forvaltning. Også overvejelser om sekretariatets organisatoriske tilknytning fremgår af rapporten.

Det fremgår bl.a. af anbefalingerne, at bestyrelsen skal træffe alle beslutninger med hensyn til ansættelse, anvendelse af bevilling, udarbejdelse af forvaltningsplan og løbende prioritering af opgaver. Bestyrelsen skal have adgang til at administrere arv, statslige midler, tilskud og gaver mv..

Lovforslaget bygger på disse anbefalinger. For at opnå den ønskede selvstændighed og adskillelse fra den almindelige statslige drift og samtidig at bevare det offentliges mulighed for at øve indflydelse foreslås det, at der oprettes en fond for hver nationalpark. Nationalparkfondene vil have et almennyttigt naturbeskyttelsesformål, og de vil blive oprettet i henhold til loven om nationalparker. De vil derfor ikke være omfattet af den almindelige lovgivning om fonde.

Til § 8

Efter forslaget skal ministeren oprette en nationalparkfond for den enkelte nationalpark samtidig med, at nationalparken oprettes. Hver nationalparkfond vil være et uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning, der ledes af en bestyrelse. Det giver mulighed for at tilrettelægge etableringen og udviklingen individuelt efter forholdene omkring den enkelte nationalpark.

Nationalparkfonden vil, som en del af den statslige forvaltning, være omfattet af de almindelige forvaltningsretlige regler, herunder forvaltningsloven, jf. lov nr. 571 af 19. december 1985 med senere ændringer, lov om offentlighed i forvaltningen, jf. lov nr. 572 af 19. december 1985 med senere ændringer, lov om behandling af personoplysninger, jf. lov nr. 429 af 31. maj 2000, og lov om ligestilling af kvinder og mænd (ligestillingsloven), jf. lovekendtgørelse nr. 1527 af 19. december 2004.

Fonden vil også være omfattet af Budgetvejledningens regler og de af finansministeren fastsatte regler om særskilt vederlæggelse, jf. Finansministeriets cirkulære om særskilt vederlag m.v., jf. cirkulære nr. 186 af 2. november 1998.

Fondens uafhængighed betyder, at den ikke er underlagt instruktionsbeføjelse i faglige spørgsmål, jf. forudsætningsvis § 29. Da fonden vil være et organ inden for den statslige forvaltning, fører miljøministeren tilsyn med fonden.

Til §§ 9-10

Efter forslaget er fondens formål at etablere og udvikle den enkelte nationalpark. Formålet med den enkelte nationalpark og kravene til nationalparkens udvikling vil efter forslaget blive fastlagt i de regler, som miljøministeren udsteder i forbindelse med oprettelsen af parken.

Når bestyrelsen er udpeget, og sekretariatet er etableret, bliver den første større opgave for bestyrelsen at få udarbejdet nationalparkplanen, som er beskrevet i lovforslagets kapitel 5. Sammen med de rammer, som er fastlagt for parken ved oprettelsen, skal planen være grundlaget for fondens arbejde.

Informationsvirksomhed og borgerinddragelse er vigtige opgaver for nationalparken og nævnes derfor i reglerne om formålet med nationalparkfondene. Om borgerinddragelse henvises til bemærkningerne til lovforslagets kapitel 5 om tilvejebringelse af nationalparkplaner.

Informationsvirksomhed i form af information og formidling af områdets værdier og markedsføring heraf i samarbejde med turisterhvervet, er således afgørende for at styrke friluftslivet og for at understøtte den lokale udvikling. Det indgår derfor i formålet med fonden at sørge for, at der bliver informeret.

Samarbejde med skoler og aftaler med foreninger, selvejende institutioner o. lign. om information, naturformidling, naturskoler mv. vil være et led i denne opgave, f.eks. i form af samarbejdsprojekter med Skov- og Naturstyrelsen og kommunen. Nationalparken vil herudover også have sine egne opgaver med information og formidling i form af f.eks. udstillinger, guide-ture og andre aktiviteter.

Sammen med information, formidling og friluftaktiviteter er borgerinddragelse, f.eks. i form af workshops, arbejdsgrupper, høringer, debatter mv. afgørende for, at nationalparken kan fastholde og udvikle det brede lokale engagement, som har ligget til grund for dens oprettelse, og som vil være afgørende for at udvikle en velfungerende nationalpark.

Til § 11

Fondsmidlerne for den enkelte nationalpark udgøres af statens indskud, som fastlægges selvstændigt i finansloven. Der vil i forbindelse med oprettelsen af den enkelte nationalpark blive afsat en startkapital, og

efter vedtagelsen af den første nationalparkplan vil der blive fastsat en årlig bevilling. I forbindelse med fastsættelsen af den årlige statslige bevilling, vil der blive fastsat en ramme for, hvor stor en del af bevillingen der kan anvendes til administrative udgifter, herunder sekretariat og leje af lokaler. Herved sikres, at bevillingen ikke udelukkende bliver anvendt på administration, således at der også er midler til drift og udvikling af nationalparken.

Fondsmidlerne kan endvidere udgøres af bidrag fra kommuner eller fra partnerskabs- og sponsoraftaler med især det lokale erhvervsliv til konkrete projekter på grund af nationalparkens positive indflydelse på lokalområdet.

Til stk. 2

Nationalparkfonden kan modtage arv og gaver fra private og fra offentlige myndigheder mv. Nationalparkbestyrelsen skal forinden modtagelsen af arv og gaver sikre sig overblik over eventuelle medfølgende driftsudgifter eller særlige tilknyttede vilkår, der pålægger fonden forpligtigelser i relation til disponering af fondsmidlerne.

Nationalparkfonden har herudover mulighed for at søge om tilskud eller medfinansiering af drifts- og udviklingsopgaver fra andre private eller offentlige fonde, landdistriktsmidler eller anden EU-finansiering.

Til stk. 3

Som en del af den statslige forvaltning, jf. forslaget § 11, stk. 3, vil fondens regnskabsaflæggelse og revisionen heraf følge de almindelige statslige regler herfor, herunder lov om statens regnskabsvæsen m.v., jf. lov nr. 131 af 28. marts 1984, og regler udstedt i henhold hertil, og lov om revision af statens regnskaber m.m. jf. lovbekendtgørelse nr. 3 af 7. januar 1997, og regler udstedt i henhold hertil.

Til § 12

Efter lovforslaget oprettes en fond for den enkelte nationalpark. Det foreslås på den baggrund, at fonden skal ledes af en bestyrelse, en nationalparkbestyrelse. Bestyrelsen skal bestå af en formand og 6-12 medlemmer, der så vidt muligt skal have lokal tilknytning. Alle medlemmerne skal have stemmeret.

Nationalparkbestyrelsen udpeges af ministeren. Hvilke organisationer, der skal repræsenteres, vil afhænge af områdets karakter. Valget af organisationer skal således afspejle interesserne i den enkelte nationalpark, og der vil i den forbindelse blive tilstræbt en balance mellem naturbeskyttelses- og benyttelsesinteresser. Dette vil fremgå af det materiale, der offentlig-

gøres i forbindelse med offentliggørelsen af miljøministerens forslag til oprettelse af en nationalpark.

Sammensætningen besluttes af ministeren i forbindelse med oprettelsen af den enkelte park, således at valget af repræsentanter fra myndigheder og interesseorganisationer kan afspejle den konkrete nationalpark.

Ud over organisationsrepræsentanter skal der være repræsentanter for stat og hver af de kommuner, der er beliggende i nationalparken. Kommunerne får dermed en væsentlig rolle i forhold til nationalparkens udvikling og til den lokale forankring.

Miljøministeren udpeger formanden for bestyrelsen. De øvrige medlemmer udpeges ligeledes af ministeren, men efter indstilling fra de organisationer og myndigheder, der skal have plads i bestyrelsen.

Bestyrelsen skal endelig bestå af et til to medlemmer udpeget efter indstilling fra det lokale nationalparkråd. Disse medlemmer tiltræder derfor først bestyrelsen, når det lokale nationalparkråd er nedsat.

En nationalpark kan berøre en eller flere kommuner, hvilket vil få betydning for antallet af kommunalt udpegede medlemmer. Det samme gælder miljøministeriets lokale forvaltninger, hvorfra de statslige repræsentanter vil blive indstillet.

For nationalparker, der omfatter større områder på havet, må det overvejes at udpege bestyrelsesmedlemmer fra Transport- og Energiministeriet – af hensyn til statens højhedsret over søterritoriet – og Fødevarerministeriet – af hensyn til fiskerireguleringen og Visit-Danmark af hensyn til turisme.

Følgende organisationer vil blive bedt om at indstille hver et medlem: Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening.

Landbrugets, skovbrugets og evt. fiskeriets organisationer vil blive bedt om at indstille et til tre medlemmer i alt.

Valget af organisationer vil som nævnt afspejle interesserne i den enkelte nationalpark. Eksempler på organisationer, som kunne komme på tale til at indstille et medlem til bestyrelsen kunne f.eks. være Dansk Ornitologisk Forening, WWF Verdensnaturfonden, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Idrætsforbund, og Danmarks Sportsfiskerforbund, men der er alene tale om eksempler. Det lokale kulturmiljøråd eller museum vil blive bedt om at indstille et medlem, i det omfang dette vil være begrundet i forholdene i den konkrete nationalpark.

Det lokale nationalparkråd skal udpege yderligere et til to medlemmer af nationalparkbestyrelsen. Disse kan ikke komme fra de organisationer, der i forvejen er repræsenteret i den konkrete bestyrelse, og de vil

F. t. l. om nationalparker

først kunne udpeges, når bestyrelsen har nedsat det lokale nationalparkråd.

Det forudsættes, at alle medlemmer af bestyrelsen, såvel myndighedsrepræsentanterne som repræsentanter fra organisationerne i videst mulige omfang har lokal tilknytning.

Til § 13

Efter lovforslaget skal nationalparkens daglige drift og betjening af bestyrelsen forestås af et sekretariat.

Sekretariatets opgaver vil omfatte sekretariatsbetjening af bestyrelsen, udarbejdelse af udkast til nationalparkplan, forhandling med lodsejere om driftsomlægning og naturpleje, magelæg, arealerhvervelser, koordinations med myndigheder, regnskab og økonomi mm.

Beslutningen om, hvor sekretariatet skal placeres, og hvordan det skal organiseres, er nationalparkbestyrelsens. Det forudsættes, at bestyrelsen i den forbindelse tager hensyn til, hvor det ud fra administrative hensyn er mest hensigtsmæssigt at placere sekretariatet. I nationalparker, hvor staten ejer væsentlige dele af arealerne, vil det ofte være hensigtsmæssigt, at sekretariatsopgaverne løses af det lokale statsskovedistrikt. Ligesom det i tilfælde, hvor størstedelen af arealerne i en nationalpark ejes af en kommune, vil være mest hensigtsmæssigt at placere sekretariatet i den kommune.

Som det er beskrevet i bemærkningerne til § 11 skal fonden følge de almindelige regler om vederlæggelse til bestyrelsesmedlemmer mv., som er nævnt i bemærkningerne til lovforslagets § 11.

Lovforslaget giver mulighed for, at nationalparkbestyrelsen bemyndiger bestyrelsesformanden og sekretariatet til at træffe afgørelser og beslutninger på bestyrelsens vegne i et nærmere bestemt omfang. Det kan være daglige spørgsmål i forbindelse med den almindelig drift, f.eks. indsendelse af projektansøgninger, personalespørgsmål, indgåelse af aftaler med lodsejere eller erhvervsdrivende mv., krav om tilbagebetaling af tilskud ved misligholdelse af aftaler, kontakt med myndigheder eller besvarelse af henvendelser fra borgere.

Til § 14

Forslaget fastlægger de virkemidler, som fonden har til rådighed for at realisere nationalparkplanen. En nationalpark, der oprettes efter lovforslaget, vil omfatte både offentligt ejede og privatejede arealer. Hverken selve udpegningen af nationalparken eller vedtagelsen af nationalparkplanen vil have umiddelbar retsvirkning for lodsejerne.

Det er frivilligt for den enkelte lodsejer at deltage i drift og udvikling af nationalparken. Fondsbestyrelsen har ingen tvangsbeføjelser overfor lodsejerne i nationalparken.

Alle de beskrevne virkemidler er således frivillige, og aftaler mellem fonden og ejere om særlig drift og pleje vil derfor være et af de vigtigste midler til at gennemføre planen.

Som det fremgår af forslaget, kan fonden købe og sælge fast ejendom inden for formålet med nationalparken. Fonden kan herunder opkøbe arealer, inden for som udenfor nationalparken, som den kan bruge til magelæg eller jordfordeling, med henblik på senere gennemførelse af f.eks. naturgenopretningsprojekter i nationalparken.

Der vil være tale om aftaler med forskelligt indhold for de enkelte ejendomme, men typisk vil det være aftaler om, at tale eller opretholde en bestemt tilstand eller aftaler om, at arealet skal drives på en bestemt måde. Andre aftaler kan indeholde særlige bestemmelser om offentlighedens adgang på arealer, hvor offentligheden ikke ellers har ret til at færdes efter lovgivningens almindelige regler. Der kan ikke indgås aftaler, der begrænser offentlighedens adgang i forhold til naturbeskyttelseslovens regler.

Den betaling, der vil kunne gives ved indgåelse af varige aftaler, vil svare til det tab, som ejeren vil have ved den aftalte drift eller foranstaltning. Som udgangspunkt må det beregnes på samme måde som engangserstatninger ved påbud efter naturbeskyttelseslovens regler om gennemførelse af Natura 2000-planer. Disse erstatninger beregnes som nedgangen i ejendommens handelsværdi før og efter projektets gennemførelse.

Det er forudsat, at der i forbindelse med indgåelse af sådanne aftaler stilles vilkår om, at fonden får de oplysninger om ejendommen, som er nødvendige for at påse, om aftalen opfyldes, og at fonden uden retskendelse får adgang til ejendommen for at føre tilsyn.

Det forudsættes, at fonden ikke skal indgå aftaler, som kunne være gennemført via eksisterende ordninger, men at den primært skal kunne indgå varige aftaler om naturpleje, som ikke ville være blevet gennemført med støtte fra eksisterende ordninger.

I lighed med de aftaler, som indgås efter reglerne i naturbeskyttelsesloven om opfyldelse af Natura 2000-planen, kan fonden lade aftaler tinglyse på den pågældende ejendom uden ejerens medvirken. Med tinglysningen sikres, at kommende erhververe af ejendommen vil være bekendt med aftalen og de heri indeholdte betingelser, herunder for modtaget tilskud.

Fonden kan alene benytte sig af frivillige virkemidler. Fonden har imidlertid mulighed for at foreslå, at der rejses fredningssag for et areal, hvis det er hensigtsmæssigt for at opnå et bestemt formål. Staten, kommunerne og Danmarks Naturfredningsforening, der er repræsenteret i bestyrelsen, kan alle – hver for sig eller sammen - rejse fredningssag. Det er imidlertid fredningsnævnet og i sidste ende Naturklagenævnet, der afgør, om et areal skal pålægges fredningsbestemmelser.

Der kan være behov for, at ministeren kan fastsætte de nærmere regler for de generelle tilskudsforudsætninger og støttevilkår. Lovforslaget giver ministeren mulighed for at fastsætte nærmere regler om fondens administration af midlerne, f.eks. om ansøgningers indhold, tidsfrister, bortfald af afgivne tilsagn, regnskaber og revision mv.

Til § 15

Som det fremgår af lovforslaget, kan nationalparkfonden bl.a. købe og sælge fast ejendom og gennemføre naturforvaltningsprojekter til opfyldelse af nationalparkplanen. Regler om at indgå aftaler om naturforvaltningsprojekter findes også i kapitel 8 i naturbeskyttelsesloven.

For at undgå, at der opbygges en parallel arealdrift med den statslige arealdrift, indeholder lovforslaget en bestemmelse om, at når der er gennemført et naturforvaltningsprojekt på fondens arealer, skal det overlades til det lokale statsskovdistrikt at drive arealet. Bestemmelsen vedrører alene fondens arealer. Arealet overdrages vederlagsfrit, idet der i forbindelse med overdragelsen indgås en aftale mellem fonden og ministeriet om den fremtidige drift i overensstemmelse med nationalparkplanen. Efter overdragelsen afholder ministeriet udgifterne til drift af arealerne. Det forudsættes, at aftalen om overdragelse vil indeholde nærmere bestemmelser om den fremtidige tilstand og anvendelse. En sådan aftale vil eventuelt kunne sikres ved en servitut med fonden som påtaleberettiget.

Et areal skal tilsvarende overdrages til den pågældende kommunalbestyrelse, når det har sammenhæng med kommunens øvrige arealdrift.

Kravet om overdragelse gælder ikke for arealer med større anlæg eller bygningsfaciliteter, som f.eks. besøgscentre og naturskoler. Her må der tages konkret stilling til den videre drift, afhængig af hvilket anlæg, der er tale om. Et besøgscenter kunne eksempelvis oprettes som en selvejende institution, og en naturskole kan drives af kommunen i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen.

Til kapitel 4

Til § 16

Efter forslaget skal nationalparkbestyrelsen oprette et lokalt nationalparkråd, der får til opgave at bistå bestyrelsen. Derved kan det sikres, at der er en bred lokal indflydelse på parkens drift og udvikling. Herved vil også en større kreds af organisationer end de, som udpeger medlemmer til bestyrelsen, kunne deltage i etableringen og udviklingen af nationalparken.

Ud over de organisationer, som er nævnt i bemærkningerne til § 12 om udpegningsbestyrelsen, vil også f.eks. Levende Hav, Kyst, Land og Fjord og Landdistrikternes Fællesråd kunne indstille medlemmer, men der er alene tale om eksempler. Som ved udpegningsbestyrelsen vil også valget af organisationer til det lokale nationalparkråd, skulle afspejle interesserne i den enkelte nationalpark.

Da hovedformålet med det lokale nationalparkråd er at skabe en endnu bredere lokal indflydelse på nationalparken end det er muligt gennem en bestyrelse, der har en begrænset størrelse, er det det klare udgangspunkt, at medlemmerne skal have lokal tilknytning.

Der vil dog også kunne udpeges medlemmer uden lokal tilknytning, f.eks. medlemmer med særlig sagskundskab om forholdene i den konkrete nationalpark. Hvis f.eks. geologiske eller kulturhistoriske værdier har haft betydning for oprettelsen af nationalparken, kan der udpeges medlemmer med en sådan særlig sagskundskab. Der kan også være tale om relevante organisationer, som ikke har lokale personer til at repræsentere sig.

Formålet med de lokale nationalparkråd er ikke at give nationalparkbestyrelsen faglig rådgivning, men at sikre en bred lokal indflydelse på nationalparkens drift og udvikling.

Med forbillede i de brugerråd, som er oprettet på statsskovdistrikterne, vil der også kunne udpeges interesserede, uorganiserede borgere som medlemmer.

Efter forslaget er det bestyrelsen, der nedsætter rådet. Det eller de medlemmer af bestyrelsen, som skal udpeges efter indstilling fra det lokale nationalparkråd, vil derfor først kunne udpeges, når det lokale nationalparkråd er oprettet. Lovforslaget indeholder ikke regler om, hvordan udpegningsbestyrelsen skal foregå, det er bestyrelsens afgørelse. En måde kunne være, at bestyrelsen forinden udpegningsbestyrelsen afholder et offentligt møde om sammensætningen.

Til kapitel 5

Til § 17

Da nationalparkplanen vil danne grundlag for fondens arbejde, bør planen udarbejdes hurtigst muligt efter nationalparkens etablering. Fastsættelsen af tidsfristen vil ske under hensyntagen til opgavens omfang, borgerinddragelse og offentlig høring. Det forventes, at en nationalparkplan kan foreligge senest to år efter oprettelsen af nationalparkens sekretariat.

Til § 18

Efter lovforslaget udarbejder nationalparkfonden en plan (nationalparkplan), der omfatter mål og visioner for nationalparkens udvikling, prioriteringen af de forskellige mål for nationalparken og beskriver, hvordan målene kan nås.

Nationalparkplanen skal danne grundlag for fondens arbejde med at etablere og udvikle nationalparken. Nationalparkplanen vil indeholde en samlet plan for hele området og en beskrivelse af status, målsætning og indsats.

Bekendtgørelsen om oprettelsen af nationalparken vil sammen med bla. Natura 2000-planen danne ramme for planen.

Udarbejdelsen af planen vil ske med udgangspunkt i det materiale, der er udarbejdet som grundlag for behandlingen af forslaget til oprettelse af nationalparken. For de gennemførte pilot- og undersøgelsesprojekter er der gennemført undersøgelser, og der foreligger rapporter med forslag til vision, mål og handleplaner på kort og langt sigt. Der kan være behov for at gennemføre yderligere undersøgelser, hvilket kan betyde detaljering eller ændring af rapporternes forslag.

Nationalparkplanen skal udarbejdes på baggrund af en offentlig debat. Der skal ske en inddragelse af lokalbefolkningen og ikke mindst de berørte lodsejere i forbindelse med planens udarbejdelse for at sikre et lokal engagement og en lokal opbakning og for at udnytte viden, ideer og forslag fra lokalbefolkningen.

Der fastsættes ikke krav til planens præcise udformning. Efter forslaget til § 18 skal planen indeholde en redegørelse for områdets nuværende og potentielle naturværdier mv. Denne statusdel vil omfatte en kortfattet beskrivelse af en række udvalgte emner med oplysninger om status, trusler, udviklingsmuligheder m.m. Statusdelen vil især fokusere på de særlige værdier og udviklingsmuligheder, som har ligget til grund for oprettelsen af nationalparken.

Efter forslaget skal statusdelen give et overblik over »nationalparkens tilstand«. Den bør under hensyntagen til nationalparkens brede formål og store geogra-

fiske udstrækning være kortfattet. Der vil i vidt omfang kunne henvises til andet planmateriale, rapporter m.m. for mere detaljerede oplysninger. Det vil dog være relevant at fokusere på de særlige værdier og potentialer, som har ligget til grund for oprettelsen af nationalparken. Det samme gør sig gældende for emner, der ikke er beskrevet i anden sammenhæng.

Planen skal indeholde en samlet overordnet målsætning med en vision for, hvordan nationalparken kan udvikles, og hvordan de forskellige formål vil blive vægtet i forhold til hinanden. Som nævnt i bemærkningerne til lovforslagets kapitel 1, bør naturhensyn prioriteres højt.

Ved udarbejdelsen af en målsætning skal det lægges til grund, at nationalparken skal udvikles over en lang årrække på 20-30 år eller mere. Med hensyn til målsætninger for styrkelse af naturen vil det i flere tilfælde være relevant med en væsentlig længere årrække, som f. eks. ved genskabelse af naturtyper, hvor der kan gå op til hundrede år eller flere inden, der er opnået den for naturtypen karakteristiske tilstand.

I planen skal der særlig lægges vægt på at opstille mål for, hvordan naturområderne og de tilknyttede arter skal udvikle sig, herunder ved at udnytte områdernes økologiske potentiale, forbedre sammenhængen inden for og imellem områderne og sikre kontinuitet og naturlig dynamik. En inddeling af nationalparkområdet i zoner med forskellige mål for naturbeskyttelse, friluftsliv og erhvervsaktiviteter, herunder landbrug, kan indgå som en central del af planen. Inddelingen kan f.eks. omfatte kerneområder for eksisterende og potentielle naturværdier, korridorer for etablering af sammenhæng mellem naturområder og kulturlandskaber med jordbrugsdrift, bysamfund m.m.

Der skal fastsættes klare målsætninger for de angivne emner. Det kan herudover være aktuelt at medtage andre emner som f.eks. trafikforhold, hvis de har indgået i formålet med nationalparkens oprettelse, eller hvis fonden finder dem centrale for nationalparkens udvikling.

Ved beskrivelsen af udviklingsmulighederne for friluftslivet bør det fremgå, i hvilket omfang der kan tages særligt hensyn til handicappede. Via planen kan det endvidere sikres, at der sker en samlet og koordineret formidling af viden om områdets værdier.

Efter stk. 4 i den foreslåede bestemmelse, skal planen indeholde en beskrivelse af, hvordan fonden vil nå de fastsatte mål (indsatsplan). Det lægges til grund, at nationalparkens udvikling skal baseres på et hovedprincip om frivillighed. Samarbejde og indgåelse af aftaler, partnerskaber m.m. med lodsejere og myndigheder og foreninger, stiftelser og institutioner med in-

teresse i nationalparkens udvikling, jf. kapitel 3 om virkemidler, vil derfor være afgørende for gennemførelse af de fastsatte mål.

Indsatsplanen skal indeholde en beskrivelse af, hvordan den forventede indsats prioriteres i perioden med angivelse af forslag til projekter og aktiviteter, hvis forberedelse eller gennemførelse fonden vil arbejde for. Indsatsplanen vil kun, i det omfang der foreligger aftaler med lodsejere, omfatte konkrete arealrelaterede aktiviteter.

Det forventes ikke, at de enkelte forslag i alle tilfælde vil kunne beskrives detaljeret med angivelse af indhold og økonomi. Det gælder ikke mindst arealrelaterede projekter, hvor gennemførelse og indhold vil afhænge af myndighedstilladelser og indgåelse af aftaler med berørte lodsejere.

Nationalparkplanen skal beskrive, hvordan fonden vil følge udviklingen af nationalparken, og hvordan resultater vil blive fulgt op. Dette følges op i forbindelse med revisionen af planen, idet fondene ved planrevisioner skal udarbejde en redegørelse for udviklingen i nationalparken og en evaluering af resultaterne i løbet af planperioden.

Efter forslaget skal nationalparkplanen ledsages af en redegørelse for, om der kræves tilladelser eller dispensationer fra anden lovgivning til gennemførelse af projekter m.m. Det kan f.eks. være dispensationer fra naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper eller fra fredninger.

Til § 19

Kommunerne og regionerne er ikke bundet af nationalparkplanen, og kommunalbestyrelsen kan ændre sin planlægning uanset indholdet af nationalparkplanen.

Nationalparkplanens målsætning og indsatsprogram må ikke stride mod vandplaner, Natura 2000-planer, råstofplaner og planlægning efter planloven.

Planen må på denne baggrund forholde sig til disse og øvrige rammer og bindinger, der gælder for nationalparkplanens udarbejdelse. En beskrivelse heraf må bl.a. omfatte EU-direktiver og tilhørende vandplaner og Natura 2000-planer, regionale udviklingsplaner, kommuneplaner og lokalplaner efter lov om planlægning, råstofplaner efter råstofloven, fredninger, reserver og bestemmelser efter naturbeskyttelsesloven. Der vil desuden være tale om rammer for kommuneplanlægningen, der er fastlagt i forbindelse med nationalparkens oprettelse.

Da nationalparkplanen kan have betydning for den regionale udvikling, vil der naturligt kunne ske et

samarbejde i forbindelse med udarbejdelse af den regionale udviklingsplan og nationalparkplanen.

Det forventes, at større eller mindre dele af nationalparkerne vil være udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder. For disse områder vil der i medfør af bl.a. miljømålsloven blive udarbejdet særlige målsætninger, indsatsprogrammer og kommunale handleplaner for at sikre og genoprette gunstig bevaringsstatus for særlige naturtyper og arter.

Der er derfor allerede skabt et grundlag for at oprettholde eller genskabe de internationale naturværdier inden for området. Målsætningen for styrkelse af naturværdierne vil derfor i videre omfang skulle fokusere på styrkelse af Natura 2000-områdernes kvalitet gennem en indsats i tilgrænsende områder eller ved etablering af korridorer eller på andre naturtyper og arter end de, der er omfattet af Natura 2000-planen. Det kan også komme på tale, at målsætningen vil være at sikre et højere beskyttelses- eller kvalitetsniveau end Natura 2000-planen. Målsætningen vil endvidere fokusere på øvrige naturområder, herunder muligheden for at skabe større sammenhængende områder.

Til § 20

Efter lovforslaget skal fonden indkalde ideer og forslag til planen og i den forbindelse give relevant information om planlægningsarbejdet, herunder om nationalparkens formål og udpegningsgrundlag, hovedspørgsmål i forbindelse med planlægningsarbejdet og tidsplan for arbejdet.

Fonden skal forestå en oplysningsvirksomhed for at sikre en bred offentlig debat om nationalparkplanen. Oplysningsvirksomheden kan f.eks. omfatte information på internet-hjemmeside, annoncering i lokalaviser, udarbejdelse af plakater og pjecer, udstillinger, ekskursioner og offentlige møder.

Fonden kan nedsætte arbejdsgrupper o. lign. med henblik på at få tilvejebragt ideer og forslag eller få viderebearbejdet modtagne ideer og forslag.

I forbindelse med planlægningsarbejdet bistår fonden af det lokale nationalparkråd, f.eks. med etablering af arbejdsgrupper, udtalelse om særlige temaer m.m.

Til §§ 21-22

Nationalparkfonden vedtager et forslag til nationalparkplan på baggrund af de modtagne bidrag og den gennemførte borgerinddragelsesproces. Forslaget skal være udarbejdet efter bestemmelserne for nationalparkplanen.

Forslaget til nationalparkplan offentliggøres med en frist for fremsættelse af indsigelser mv. på mindst

12 uger. Forslaget sendes til miljøministeren, relevante myndigheder, lokale foreninger, stiftelser m.m. med interesse for nationalparken og klageberettigede landsdækkende foreninger og organisationer.

De berørte lodsejere modtager en særskilt orientering om forslagens hovedindhold sammen med planforslaget..

Reglerne svarer i vidt omfang til andre regler i miljølovgivningen om udarbejdelse og vedtagelse af planer.

Til §§ 23-24

På baggrund af de modtagne bemærkninger fra høringsperioden vedtager nationalparkfonden en endelig nationalparkplan.

Hvis de modtagne bemærkninger har givet anledning til væsentlige ændringer i forslaget, udsender nationalparkfonden det ændrede forslag til offentlig debat i mindst 8 uger, inden forslaget kan vedtages endeligt. Nationalparkfonden afgør, hvorvidt der er tale om så væsentlige ændringer, at forslaget skal sendes til fornyet offentlig høring.

Nationalparkfonden offentliggør herefter den endelige plan og orienterer myndigheder, foreninger og personer, der har fået tilsendt forslaget, og de, der har gjort indsigelse til det udsendte forslag.

Til § 25

Efter forslaget synkroniseres revisionen af nationalparkplanen med vandplanen og Natura 2000-planen, da disse planer har afgørende betydning for nationalparkplanens udformning. Derfor betyder forslaget, at nationalparkplanen revideres med et tidsinterval på 6 år. Revisionen bør ske senest to år efter revisionen af Natura 2000-planen, for at nationalparkplanen bliver så aktuel som mulig.

Før revisionen af nationalparkplanen skal nationalparkfonden udarbejde og offentliggøre en redegørelse om udviklingen i nationalparken og en evaluering af de opnåede resultater gennem den forløbne planperiode. Redegørelsen skal dække de emner, som der er opstillet målsætning og indsatsplaner for i nationalparkplanen. Revisionen af nationalparkplanen følger herudover den procedure med hensyn til information, borgerinddragelse, høringsfrister m.m., som gælder for selve nationalparkplanens udarbejdelse.

Efter behov kan fonden udarbejde mindre ændringer af nationalparkplanen i planperioden. Ændringer kan både være mindre geografiske og materielle ændringer af foreslåede projekter inden for nationalparken. Hvis fonden skønner det hensigtsmæssigt, kan

ændringerne gennemføres uden gennemførelse af idefasen i lovforslagets § 20.

Efter forslaget kan nationalparkfonden udarbejde tillæg til nationalparkplanen i planperioden. Der skabes hermed mulighed for at igangsætte eller gennemføre projekter, som kræver ændringer af nationalparkplanen, uden at skulle afvente planrevisionen.

Til kapitel 6

Til § 26

De enkelte nationalparkfonde bliver selvstændige organer, der som udgangspunkt selv markedsfører nationalparken.

Bestemmelsen bemyndiger dog ministeren til at beslutte eller fastsætte regler om en fælles markedsføring af nationalparker. Der kan f.eks. være tale om udvikling og brug af logo, der er fælles for alle nationalparker i Danmark, og om fælles informationsmateriale, en fælles hjemmeside mv.

De enkelte nationalparker vil kunne benytte sig af dette fælles markedsføringsmateriale, men der vil blive mulighed for, at nationalparken samtidig kan markere, at den enkelte nationalpark er en selvstændig enhed.

Til § 27

Bestemmelsen bemyndiger miljøministeren til at delegere sine opgaver efter loven til en styrelse inden for Miljøministeriet eller til andre statslige myndigheder udenfor Miljøministeriet.

Bestemmelsen er i lighed med tilsvarende bestemmelser i Miljøministeriets lovgivning neutral med hensyn til, hvilke myndigheder inden for ministeriet, som ministeren kan delegere kompetencen til. En tilsvarende bestemmelse er indeholdt i den øvrige lovgivning på Miljøministeriets område med en revideret formulering, der fremgår af lov nr. 1571 af 20. december 2006 om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om beskyttelse af havmiljøet og forskellige andre love.

Det er hensigten, at Skov- og Naturstyrelsen bemyndiges til at udøve en væsentlig del af de opgaver, der efter forslaget er tillagt ministeren. Der tænkes bla. på opgaver i forbindelse med ministerens udpegning af de enkelte nationalparker, f.eks. bedømmelsen af de undersøgelser mv., der forudsættes gennemført for at et område kan behandles efter reglerne om nationalparkforslag. Der tænkes især på opgaver i forbindelse med gennemførelse af proceduren for behandling af nationalparkforslag, med udsendelse af forslag til regler for de enkelte nationalparker, om underret-

ning af lodsejere, foreninger, myndigheder mv., og om gennemførelse af den information og debat, der efter lovforslaget er en del af proceduren for behandling af nationalparkforslag.

Det vil være Skov- og Naturstyrelsens lokale statskovdistrikter i samarbejde med kommunerne, der står for indsatsen i forbindelse med den lokale debat.

Efter forslaget skal arealer, som nationalparkbestyrelsen har erhvervet med henblik f.eks. på naturgenopretning, overdrages til miljøministeren, når projektet er gennemført. Et areal kan tilsvarende overdrages til den pågældende kommunalbestyrelse, når det har sammenhæng med kommunens øvrige arealdrift.

I forbindelse med en overdragelse til miljøministeren, skal der træffes aftale mellem bestyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen om vedligeholdelse og pleje af arealerne med henblik på opfyldelse af nationalparkplanen. Skov- og Naturstyrelsen udfører i dag vedligeholdelse og pleje af ministeriets ejendomme.

Styrelsens aftaler med bestyrelsen om vedligeholdelse og pleje af de arealer, som bestyrelsen overdrager til styrelsen, vil blive optaget i styrelsens driftsplan for de pågældende arealer med de krav og forpligtelser, som følger af aftalen.

Styrelsen vil i øvrigt som lodsejer ligesom andre lodsejere kunne indgå aftaler med bestyrelsen om drift mv. af arealer i nationalparken, således at de arealer, som styrelsen ejer, vil indgå og udvikles i overensstemmelse med målsætningen.

Ligesom i den øvrige lovgivning under Miljøministeriet foreslås det, at miljøministeren fastsætter regler om klageadgangen, herunder regler, der afskærer klageadgang til ministeren i de tilfælde, hvor ministeren har delegeret sin kompetence til at træffe afgørelser.

Til § 28

Ligesom det er tilfældet i ministeriets øvrige lovgivning kan ministeren fastsætte regler om muligheden for at anvende digital kommunikation inden for lovens område og om de nærmere vilkår herfor.

Til § 29

Nationalparkfondens virkemidler vil være at indgå aftaler mellem lodsejere og bestyrelsen om bl.a. gennemførelse af naturforvaltningsprojekter og vedrørende spørgsmål om tilskud og lån, som følge af aftalen. Fonden er ikke underlagt instruktionsbeføjelse i faglige spørgsmål, og det vil være hensigtsmæssigt at afskære klageadgang i disse spørgsmål.

Det foreslås dog, at der kan fastsættes regler om at etablere en klageadgang i retlige spørgsmål i forbindelse med fondens afgørelser. Baggrunden er den eks-

tra retssikkerhedsgaranti, der ligger i det forvaltningsretlige to-instansprincip. Et eksempel på sådanne afgørelser kan være fondens krav om tilbagebetaling, hvis støtte f.eks. efter fondens opfattelse er givet på urigtigt grundlag, eller hvis forudsætninger eller betingelser ikke overholdes.

Klagerne skal behandles af Naturklagenævnet, der på flere af Miljøministeriets lovområder behandler klager over retlige spørgsmål.

Den nationalparkplan, som fonden skal udarbejde, er ikke retligt bindende for den enkelte lodsejer, men er udtryk for fondens målsætninger og prioritering af indsatsen, som skal danne grundlag for fondens arbejde.

Det er en væsentlig forudsætning for regeringens ønske om, at der oprettes nationalparker i Danmark, at befolkningen inddrages mest muligt. Den formelle procedure, der gælder for tilvejebringelse og revision af nationalparkplaner, skal derfor følges. Med adgangen til at klage over retlige spørgsmål sikres det, at der kan ske en prøvelse af, om procedureregler overholdes, og at planlægningen sker i overensstemmelse med lovens formål. Dette svarer til reglerne på planlovens område.

Til §§ 30-31

Kredsen af klageberettigede svarer til planloven og den øvrige lovgivning på Miljøministeriets område, der er udformet i forbindelse med implementeringen af Århuskonventionen.

Efter forslaget skal der være tale om så bred en kreds af klageberettigede som muligt, uden at klageadgangen dog gøres almen.

Klagebestemmelserne svarer i øvrigt til planloven, hvorefter klagefristen er fire uger fra det tidspunkt, hvor planen er offentligt bekendtgjort. Klage indgives til nationalparkfonden, der sender den videre til Naturklagenævnet med eventuelle bemærkninger og de relevante sagsakter.

Til § 32

Efter forslaget har klage ikke opsættende virkning, medmindre Naturklagenævnet bestemmer det.

Det betyder, at klage ikke afskærer bestyrelsen fra at påbegynde arbejdet i nationalparken i overensstemmelse med planen.

Hvis der f.eks. er klaget over alvorlige procedurefejl, eller hvis planen er i væsentlig uoverensstemmelse med nationalparkloven eller anden lovgivning, f.eks. at planen er åbenlyst i strid med planer efter miljømålsloven, kan Naturklagenævnet beslutte, at klage over en plan skal have opsættende virkning.

Til § 33

Bestemmelsen svarer til gebyrbestemmelserne i Miljøministeriets øvrige lovgivning, idet den dog kun vedrører klagegebyrer og ikke anden omkostningsdækning.

Det er forudsat, at gebyret betales tilbage i de tilfælde, hvor klagen imødekommes.

Til §§ 34-35

Bestemmelserne er udtryk for standardmæssige bestemmelser om tilsyn med tilskud og indebærer, at bestyrelsen kan opsigge lån og kræve tilbagebetaling, hvis tilskudsforudsætninger eller vilkår ikke overholdes, eller modtager har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller fortiet betydende oplysninger.

Efter almindelige bevillingsmæssige principper kan en tilskudsgiver kræve tilskud tilbagebetalt, hvis tilskudsforudsætningerne ikke overholdes, eller hvis støtte er givet på urigtigt grundlag. Der kan f.eks. være tale om, at der i en ansøgning er givet urigtige oplysninger, som kunne have ført til en anden afgørelse, hvis oplysningen ikke var givet. Bestemmelserne har derfor primært ordensmæssig karakter.

Det forudsættes, at nationalparkfonden i forbindelse med indgåelse af aftaler med lodsejere bla. stiller vilkår om, at fonden kan kræve oplysninger hos tilskudsmodtager om opfyldelsen af aftalen og vilkår om, at fonden uden retskendelse har adgang til de arealer, som aftalen vedrører, for at påse, om aftalen overholdes.

*Til kapitel 7**Til § 36*

Miljøministeren opretter en nationalparkfond samtidig med, at nationalparken oprettes. Dette vil fremgå af den bekendtgørelse, som fastsætter regler for nationalparken. Ministeren kan nedlægge en nationalpark og nationalparkfonden efter reglerne i kapitel 2 om nationalparkforslag om ændring af regler om en nationalpark.

Hvis nationalparkfonden nedlægges, overgår fondens formue til staten, som indtræder i fondens rettigheder og forpligtelser.

*Til kapitel 8**Til § 37*

Ikrafttrædelsestidspunktet er fastsat, således at der hurtigst muligt kan træffes beslutning om, hvilke områder, der vil kunne behandles efter reglerne for udpegning af den eller de første nationalparker.

Til §§ 38-42

Lovforslaget baserer sig generelt på frivillighed og aftaler. Fondene skal derfor ikke have kompetence til at beslutte tvangsindgreb, som f.eks. at træffe afgørelser om fredninger eller ekspropriation. Det må gøres af de myndigheder, som har kompetencen hertil efter lovgivningen i øvrigt, og fondene må derfor f.eks. henvende sig til Skov- og Naturstyrelsen eller til den pågældende kommune, hvis det er nødvendigt at gennemføre ekspropriation til henholdsvis et naturforvaltningsprojekt eller et stianlæg. Det er den pågældende myndigheds afgørelse, om projektet skal gennemføres.

Forslaget indeholder imidlertid forslag til ændringer af naturbeskyttelsesloven, planloven, vandløbsloven, råstofloven og skovloven, som skal gøre det muligt for fondene at være klageberettiget og efter planloven at kunne gøre indsigelser med vetovirkning.

*Til § 38**Til nr. 1*

Efter de gældende regler i naturbeskyttelseslovens § 86 om hvem, der er berettiget til at klage til Naturklagenævnet over kommunalbestyrelsens, miljøministerens (i praksis Skov- og Naturstyrelsens) og visse af fredningsnævnenes afgørelser, er ud over adressaten og ejendommens ejer, myndigheder og forskellige nærmere beskrevne foreninger og organisationer.

Da en nationalparkfond ikke skal træffe myndighedsafgørelser, vil den ikke være klageberettiget efter disse regler. Ændringen betyder, at også fonden vil kunne klage over afgørelser, der vedrører nationalparken.

Til § 39

Bestemmelsen indeholder forslag til ændringer af planloven, som vil gøre det muligt for en nationalparkfond at fremsætte indsigelser overfor planforslag, der har væsentlig betydning for nationalparkens udvikling, og forslaget sikrer, at fondene kan klage over afgørelser.

Til nr. 1

Forslaget sikrer, at en nationalparkfond får underretning om planforslaget samtidig med offentliggørelsen, hvis nationalparken bliver berørt af planforslaget.

Til nr. 2 og 3

Forslagene giver en berørt nationalparkfond samme mulighed for at gøre indsigelse overfor et planforslag, der har væsentlig betydning for nationalparkens udvikling, som planloven i øvrigt giver de berørte myn-

digheder. Det betyder, at planen ikke kan vedtages, før der er opnået enighed eller spørgsmålet er afklaret af ministeren.

Til nr. 4

Efter planlovens § 59 kan afgørelser påklages af bl.a. »enhver med retlig interesse i sagens udfald«.

Forslaget til lovændring sikrer, at nationalparkfonden også er klageberettiget, når der er tale om en afgørelse, der har betydning for nationalparken.

Til § 40

Efter vandløbslovens § 84, stk. 1 kan alle vandløbsmyndighedernes afgørelser påklages af den, hvem afgørelsen er rettet til og af enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen.

Ændringsforslaget betyder, at en nationalparkfond vil kunne klage over afgørelser efter vandløbsloven i

sager, der vedrører vandløb inden for nationalparkens område, og i sager, som har betydning for vandløbs- og afvandringsforhold inden for parkens område. Klageadgangen gælder både for klage til Naturklagenævnet i sager om vandløbsregulativer og klage til Skov- og Naturstyrelsen i andre vandløbssager.

Til § 41

Ændringsforslagene betyder, at nationalparkfonden vil kunne klage til Naturklagenævnet over afgørelser, der træffes efter råstofloven, hvis de har betydning for nationalparken. Efter forslaget gælder dette både for afgørelser om råstofindvinding på landjorden og på havet.

Til § 42

Ændringsforslagene betyder, at en nationalparkfond vil kunne klage over afgørelser efter skovloven.

Lovforslaget sammenholdt med gældende tekst

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 38. I lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 884 af 18. august 2004, som ændret senest ved § 7 i lov nr. 1571 af 20. december 2006, foretages følgende ændringer:

§ 86, stk. 1. Klageberettiget er

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- 3) offentlige myndigheder,
- 4) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- 5) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- 6) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

1. I § 86, stk. 1, indsættes efter nr. 3 som nyt nummer:

»4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,«. Nr. 4-6 bliver herefter nr. 5-7.

§ 39. I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 883 af 18. august 2004, som ændret senest ved § 9 i lov nr. 1571 af 20. december 2006, foretages følgende ændringer:

§ 25, stk. 1. Samtidig med offentliggørelsen efter § 24 sendes planforslaget til miljøministeren og øvrige statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af forslaget.

1. I § 25, stk. 1, indsættes efter »forslaget«: », til den berørte nationalparkfond, oprettet efter lov om nationalparker«.

Gældende formulering

§ 28. Et planforslag kan ikke vedtages endeligt, hvis en myndighed efter reglerne i §§ 29, 29 a, eller 29 b har modsat sig dette skriftligt over for regionplanmyndigheden henholdsvis kommunalbestyrelsen inden udløbet af fristen efter § 24, stk. 3, eller § 27, stk. 3. Forslaget kan herefter først vedtages, når der er opnået enighed mellem parterne om de nødvendige ændringer.

Stk. 2. Uafklarede spørgsmål efter stk. 1 kan af parterne indbringes for miljøministeren.

Stk. 3. Indsigelser efter stk. 1 skal være begrundede.

§ 59, *stk. 1.* Klageberettiget efter § 58 er miljøministeren og i øvrigt enhver med retlig interesse i sagens udfald.

§ 84, *stk. 1, nr. 2,*

2) enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Lovforslaget

2. I § 28 indsættes som *stk. 4:*

»*Stk. 4.* Bestemmelserne i stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse ved indsigelse fra den berørte nationalparkfond efter reglerne i § 29 c.«

3. Efter § 29 b indsættes:

»§ 29 c. Den berørte nationalparkfond kan fremsætte indsigelse efter § 28 over for planforslag, hvis forslaget har væsentlig betydning for nationalparkens udvikling.«

4. I § 59, *stk. 1,* indsættes efter »udfald«: », herunder en nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.«

§ 40. I lov om vandløb, jf. lovbekendtgørelse nr. 882 af 18. august 2004, som ændret ved § 8 i lov nr. 1571 af 20. december 2006, foretages følgende ændring:

1. I § 84, *stk. 1, nr. 2,* ændres »sagens udfald.« til: »sagens udfald og«.

2. I § 84, *stk. 1,* indsættes som nr. 3:

»3) en berørt nationalparkfond, oprettet efter lov om nationalparker.«

§ 41. I lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 886 af 18. august 2004, som ændret senest ved § 10 i lov nr. 1571 af 20. december 2006, foretages følgende ændringer:

*Gældende formulering***§ 15.** Klageberettiget er

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) offentlige myndigheder,
- 3) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- 4) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
- 5) enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

§ 15, stk. 2. Ved klage efter stk. 1, nr. 4 og 5, kan Naturklagenævnet kræve, at foreningerne eller organisationerne dokumenterer deres klageberettigelse ved indsendelse af vedtægter eller på anden måde.

§ 26 a. Klageberettiget er

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) offentlige myndigheder,
- 3) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- 4) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- 5) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser,
- 6) Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere,
- 7) Danmarks Fiskeriforening og
- 8) enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

*Lovforslaget***1. I § 15, stk. 1, indsættes som nyt nummer:**

»3) en berørt nationalparkfond, oprettet efter lov om nationalparker,«

Nr. 3-5 bliver herefter nr. 4-6.

2. I § 15, stk. 2, ændres »nr. 4 og 5,« til: »nr. 5 og 6,«.

3. I § 26 a, stk. 1, indsættes som nyt nummer:

»3) en berørt nationalparkfond, oprettet efter lov om nationalparker,«

Nr. 4-8 bliver herefter nr. 5-9.

*Gældende formulering**Lovforlaget*

§ 26a, stk. 3. Ved klage efter stk. 1, nr. 4 og 5, kan Naturklagenævnet kræve, at foreningerne eller organisationerne dokumenterer deres klageberettigelse ved indsendelse af vedtægter eller på anden måde.

4. I § 26 a, stk. 3, ændres »nr. 4 og 5,« til: »nr. 5 og 6«.

§ 42. I lov nr. 453 af 9. juni 2004 om skove, som ændret senest ved § 14 i lov nr. 1571 af 20. december 2006, foretages følgende ændringer:

§ 62, stk. 2. Afgørelser, der er truffet efter denne lovs §§ 4 og 6, § 15, stk. 2, § 17, stk. 3, §§ 19-21 og 38, jf. § 11, stk. 1, samt vilkår fastsat for disse afgørelser efter § 39 kan endvidere påklages af

1. I § 62, stk. 2, indsættes som nyt nummer:

- 1) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- 2) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
- 3) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

»1) en berørt nationalparkfond, oprettet efter lov om nationalparker,«

Nr. 1-3 bliver herefter nr. 2-4.

§ 62, stk. 3. Ved klage efter stk. 2, nr. 1 og 2, kan Naturklagenævnet kræve, at foreningerne eller organisationerne dokumenterer deres klageberettigelse ved at indsende vedtægter eller på anden måde.

2. I § 62, stk. 3, ændres »nr. 1 og 2,« til: »nr. 2 og 3,«

3. I § 62, stk. 3, indsættes efter »organisationer«: »mv.«

Til lovforslag nr. L 131. Skriftlig fremsættelse (31. januar 2007)

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om nationalparker.
(Lovforslag nr. L 131).

Lovforslaget skal styrke og udvikle naturen ved at gøre det muligt at oprette nationalparker i Danmark. Med nationalparker kan der skabes store sammenhængende naturområder og landskaber. Samtidig kan en række andre formål inden for f.eks. friluftsliv, kulturhistorie og formidling tilgodeses. En nationalpark kan endelig understøtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet.

Nationalparker vil give befolkningen bedre mulighed for at bruge naturen og landskabet og opleve nogle af Danmarks mest enestående og værdifulde naturområder og landskaber. Nationalparkerne vil medvirke til, at områdernes særlige værdier bevares og synliggøres, og undervisning og naturvejledning skal spille en central rolle. Vigtig bliver derfor den formidling, som skal fremme befolkningens forståelse for at tage vare på natur- og kulturværdier og den biologiske mangfoldighed.

Lovforslaget indeholder krav til de områder, der skal kunne udpeges som nationalparker. De skal bl.a. have national og/eller international betydning på grund af deres naturmæssige og landskabelige værdier.

Det er et gennemgående træk i lovforslaget, at befolkningen og ikke mindst lokalbefolkningen inddrages ved oprettelsen og udviklingen af de enkelte nationalparker.

Lovforslaget bygger på et stort forarbejde, der igennem flere år har involveret borgere forskellige steder i landet, erhvervs- og interesseorganisationer og myndigheder mv. De syv pilotprojekter for nationalparker, som regeringen igangsatte i 2002, var baseret på lokal forankring og

borgerinddragelse. På baggrund af undersøgelser og lokal debat gav de deres bud på, hvordan en nationalpark kunne se ud i deres område.

Den Nationale Følgegruppe, som miljøministeren nedsatte i 2004, fulgte arbejdet i pilotprojekterne og anbefalede i sin rapport fra 2006, at der etableres nationalparker med en styrkelse af naturen som det vigtigste formål.

Den redegørelse om nationalparker, som regeringen gav Folketinget i maj 2006, fik stor tilslutning ved Folketingets drøftelse. Lovforslaget udbygger regeringens redegørelse.

Lovforslaget har de fælles regler for alle nationalparker. Det fastlægger, hvilke opgaver ministeren har ansvaret for ved oprettelsen af en nationalpark, og at det er bestyrelsen, der har ansvaret for planlægning og udvikling af nationalparken.

Bred lokal opbakning er et helt centralt krav i lovforslaget og en forudsætning for, at der kan oprettes nationalparker. Kommunalbestyrelser, der vil kunne blive berørt af et forslag til nationalpark, skal derfor give deres samtykke, før miljøministeren udarbejder sit forslag.

Efter lovforslaget opretter miljøministeren en nationalpark ved at udstede en bekendtgørelse om den enkelte nationalpark med regler om parkens formål og rammer for den kommunale planlægning af hensyn til nationalparken. Før dette vil borgerne, lokalt som nationalt, blive informeret om forslaget og få lejlighed til at delta-ge i debat om det.

Den enkelte nationalpark oprettes som en selvstændig fond med en nationalparkbestyrelse, der får ansvaret for udvikling og drift af nationalparken og for nationalparkens økonomi. Bestyrelsen er uafhængig af ministeren og medlemmerne vil så vidt muligt få lokal tilknytning.

Nationalparkbestyrelsen opretter Det Lokale Nationalparkråd, som er et bredt forum, der skal rådgive bestyrelsen.

Nationalparkbestyrelsen skal udarbejde en plan for nationalparkens drift og udvikling. Lokalbefolkningen og de berørte grundejere skal inddrages i nationalparkbestyrelsens udarbejdelse af planen og senere med udvikling af nationalparken.

Planen griber ikke ind i lodsejeres råden over deres ejendom i nationalparken, og den skal respektere anden planlægning efter bl.a. planloven og miljømålsloven. For at sikre, at den selvstændige bestyrelse også følger bl.a. offentlighedsreglerne i loven, kan retlige spørgsmål om planen påklages til Naturklagenævnet.

Nationalparkbestyrelsen får mulighed for at benytte sig af en række frivillige virkemidler som aftaler, tilskud og lån mv. for at gennemføre nationalparkplanen. Nationalparkbestyrelsen får ikke kompetence til at træffe afgørelser, der begrænser grundejeres rådighed over den faste ejendom, og den får ikke mulighed for at gennemtvinge planen.

Idet jeg i øvrigt kan henvise til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.